

GLOBAALNE RÄNDERAAMISTIK

LÕPLIK KAVAND

11. juuli 2018

Meie, riigi- ja valitsusjuhid ning kõrged esindajad, kohtudes Marokos 10. ja 11. detsembril 2018, kinnitades pagulasi ja migrante käsitlevat New Yorgi deklaratsiooni ning soovides aidata olulisel määral kaasa paremale koostööle rahvusvahelise rände kõikide mõõtmete puhul, oleme vastu võtnud käesoleva globaalse ränderaamistiku (globaalne ränderaamistik turvaliseks, korrapäraseks ja seaduslikuks rändeks).

PREAMBUL

1. Käesolev globaalne ränderaamistik tugineb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja eesmärkidele ja põhimõtetele.
2. See tugineb ka inimõiguste ülddeklaratsioonile; kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisele paktile; majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelisele paktile; muudele olulistele rahvusvahelistele inimõiguste lepingutele¹; rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonile, sealhulgas naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokollile ning maa-, mere- ja õhuteed pidi üle riigipiiri välismaalase ebaseaduslikku toimetamist tõkestavale protokollile; orjatöö konventsioonile ning orjatöö, orjakaubanduse ja orjusele sarnaste institutsioonide ja tavade kaotamise lisakonventsioonile; ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile; ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsioonile; Pariisi kokkuleppele²; Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonidele, mis käsitlevad inimväärset tööd ja töörännet³; samuti kestliku arengu tegevuskavale 2030; Addis Abeba tegevuskavale; Sendai katastroofiuhu vähendamise raamistikule ja uuele linnade tegevuskavale.
3. Üleilmsel tasandil arutelud rahvusvahelise rände teemal ei ole midagi uut. Tuletame meelde edusamme, mida tehti ÜRO kõrgetasemeliste dialoogide kaudu, mis käsitlesid rahvusvahelist rännet ja arengut, 2006. ja 2013. aastal. Samuti tunnustame 2007. aastal algatatud ülemaailmse rände- ja arengufoorumi tööpanust. Need platvormid sillutasid teed pagulasi ja migrante käsitlevale New Yorgi deklaratsioonile, mille kaudu me otsustasime kahe eraldi protsessi käigus välja töötada üleilmne pagulasraamistik ja võtta vastu globaalne ränderaamistik.

Need kaks globaalset kokkulepet moodustavad täiendavad rahvusvahelised koostööraamistikud, mille kaudu täidetakse nende vastavaid mandaate, nagu on sätestatud pagulasi ja migrante käsitlevas New Yorgi

¹ Rassilise diskrimineerimise kõigi vormide kõrvaldamise rahvusvaheline konventsioon; konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta; piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastane konventsioon; lapse õiguste konventsioon; kõigi võõrtöötajate ja nende pereliikmete õiguste kaitse rahvusvaheline konventsioon; kõigi isikute kaitsmist kadunuks jääma sundimise eest käsitlev rahvusvaheline konventsioon; puuetega inimeste õiguste konventsioon.

² Vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel dokumendis FCCC/CP/2015/10/Add.1, otsus 1/CP.21.

³ 1949. aasta konventsioon võõrtöötajate kohta (nr 97), 1975. aasta konventsioon võõrtöötajate kohta (nr 143), 1962. aasta konventsioon võrdse kohtlemise kohta (nr 118), 2011. aasta koduabiliste inimväärse töö konventsioon (nr 189).

deklaratsioonis, millega tunnustatakse seda, et migrandid ja pagulased võivad olla silmitsi mitme ühise probleemi ja sarnaste haavatavate kohtadega.

4. Pagulastel ja migrantidel on õigus samadele üldistele inimõigustele ja põhivabadustele, mida tuleb igal ajal austada, kaitsta ja järgida. Samas on migrandid ja pagulased eraldi rühmad, keda reguleerivad eraldi õigusraamistikud. Üksnes pagulastel on õigus konkreetsele rahvusvahelisele kaitsele, mis on rahvusvahelises pagulasõiguses kindlaks määratud. Käesolevas globaalses ränderaamistikus viidatakse migrantidele ja esitatakse koostööraamistik, mis käsitleb rännet ja selle kõiki mõõtmeid.
5. Tunnustame liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade poolt konsulteerimise ja kokkuvõtete tegemise etappides jagatud sisendit, samuti peasekretäri aruannet „Making migration work for all“ (rände muutmine kõigi jaoks toimivaks) kui panust käesoleva globaalse ränderaamistiku ettevalmistusprotsessi.
6. Globaalne ränderaamistik on verstepost rändelase üleilmse dialoogi ja rahvusvahelise koostöö ajaloos. See põhineb kestliku arengu tegevuskaval 2030 ja Addis Abeba tegevuskaval ning selle jaoks on saadud teavet 2013. aasta oktoobris vastu võetud rahvusvahelise rände ja arengu kõrgetasemelise dialoogi deklaratsioonist. See tugineb rahvusvahelise rände ja arengu peasekretäri endise eriesindaja teedrajavale tööle, sealhulgas tema 3. veebruari 2017. aasta aruandele.
7. Globaalne ränderaamistik on õiguslikult mittesiduv koostööraamistik, mis tugineb pühendumustele, milles liikmesriigid on pagulasi ja migrante käsitlevas New Yorgi deklaratsioonis kokku leppinud. See soosib rahvusvahelist koostööd kõikide asjaomaste rändevaldkonna osaliste seas, tunnistades, et ükski riik ei saa lahendada rändeprobleeme üksinda, ning toetab riikide suveräänsust ja nende rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi.

MEIE VISIOON JA JUHTPÕHIMÕTTED

8. Käesolev globaalne ränderaamistik väljendab meie kollektiivset pühendumust täiustada koostööd rahvusvahelise rände vallas. Ränne on olnud inimkogemuse osa läbi ajaloo ning me tunnustame, et see on olnud jõukuse, innovatsiooni ja kestliku arengu allikas meie üleilmastunud maailmas ning et neid positiivseid mõjusid rände haldamise kaudu saab optimeerida. Suurem osa migrante kogu maailmas reisib, elab ja töötab praegu turvaliselt, korrapäraselt ja seaduslikult. Sellegipoolest mõjutab ränne kahtlemata meie riike, kogukondi, migrante ja nende perekondi väga erinevatel ja mõnikord ettenägematutel viisidel.
9. Väga tähtis on, et rahvusvahelise rände väljakutsed ja võimalused meid pigem ühendaksid kui eraldaksid. Globaalses ränderaamistikus esitatakse meie ühine arusaam, jagatud vastutus ja rännet puudutava eesmärgi ühtsus, mis muudab selle kõigi jaoks toimivaks.

Ühine arusaam

10. Globaalne ränderaamistik tuleneb avatud, läbipaistva ja kaasava protsessi jooksul kogutud tõendite ja andmete pretsedenditil läbivaatamisel. Me jagasime teavet oma tegeliku olukorra kohta ja kuulasime mitmesuguseid arvamusi, rikastades ja kujundades oma ühist arusaama sellest keerulisest nähtusest. Me saime teada, et ränne on meie üleilmastunud maailmas määrav näitaja, mis seob ühiskondi nii piirkondade sees kui ka nende vahel, muutes meid kõiki päritolu-, transiit- ja sihtriikideks. Me tunnustame, et esineb pidev vajadus teha rahvusvahelisi jõupingutusi, et suurendada meie rändelaseid teadmisi ja tugevdada rändega seotud analüüsi, sest ühised arusaamad edendavad poliitikat, mis avab kestliku arengu potentsiaali kõigi jaoks.

Me peame koguma ja levitama kvaliteetseid andmeid. Me peame tagama, et praeguseid ja potentsiaalseid migrante teavitatakse täielikult nende õigustest ja kohustustest ning turvalise, korrapärase ja seadusliku rände võimalustest ning et nad on teadlikud ebaseadusliku rände riskidest. Me peame tagama ka kõikidele oma kodanikele juurdepääsu objektiivsele, tõenduspõhisele ja selgele teabele rände eeliste ja väljakutsete kohta eesmärgiga hajutada eksitavaid väiteid, mis põhjustavad migrantide negatiivset tajumist.

11. Globaalses ränderaamistikus esitatakse igakülgne visioon rahvusvahelisest rändest ning tunnustatakse seda, et rände kõikide eeliste optimeerimiseks on vaja põhjalikku lähenemisviisi, käsitledes samal ajal üksikisikute ja kogukondade riske ja väljakutseid päritolu-, transiit- ja sihtriikides. Ükski riik ei saa tegeleda selle üleilmse nähtuse väljakutsete ja võimalustega üksinda. Selle kõikehõlmava lähenemisviisiga on meie eesmärk hõlbustada turvalist, korrapärast ja seaduslikku rännet, vähendades samal ajal ebaseadusliku rände toimumist ja negatiivset mõju rahvusvahelise koostöö ja globaalses ränderaamistikus esitatud eri meetmete kaudu. Me tunnustame oma jagatud vastutust üksteise kui Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni liikmesriikide ees reageerida üksteise vajadustele ja kartustele seoses rändega ning üldist kohustust austada, kaitsta ja järgida kõikide migrantide inimõiguseid, olenemata nende rändestaatuses, edendades samal ajal kõikide meie kogukondade julgeolekut ja õitsengut.
12. Käesoleva globaalse ränderaamistiku eesmärk on leevendada rände tõuketegureid ja algpõhjuseid, mis ei võimalda isikutel luua ja säilitada püsivaid elatusvahendeid oma päritoluriigis ning mis sunnib neid seega oma tulevikku mujal kujundama. Sellega soovitakse vähendada riske ja haavatavust, mida migrantid eri rändeetappides kohtavad, austades, kaitstes ja järgides nende inimõiguseid ning pakkudes neile hoolitsust ja abi. Selle eesmärk on tegeleda kogukondade õiguspäraste probleemidega, tunnustades, et ühiskonnas toimuvad eri ulatusega demograafilised, majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkondlikud muutused, mis võib avaldada rändele mõju ja tuleneda rändest. Sellega soovitakse luua soodustavad tingimused, mis võimaldavad kõikidel migrantidel rikastada meie ühiskonda oma inimlike, majanduslike ja sotsiaalsete võimete kaudu ning seega hõlbustada nende panust kestlikku arengusse kohalikul, riigi, piirkonna ja üleilmsel tasandil.

Eesmärgi ühtsus

13. Käesolevas globaalses ränderaamistikus tunnustatakse, et turvaline, korrapärane ja seaduslik ränne on kõigi jaoks toimiv, kui see toimub teadval, kavandatud ja konsensuslikul viisil. Ränne ei tohiks kunagi olla meeleheitel tehtud tegu. Kui see nii on, siis peame tegema koostööd, et rahuldada haavatavas olukorras migrantide vajadusi ja tegeleda vastavate väljakutsetega. Me peame töötama koos, et luua tingimused, mis võimaldavad kogukondadel ja üksikisikutel elada turvaliselt ja väärikalt nende enda riigis. Me peame päästma elusid ja hoidma migrante kahju eest. Me peame aitama migrantidel saada oma ühiskonna täieõiguslikeks liikmeteks, rõhutama nende positiivset panust ning edendama kaasamist ja sotsiaalset ühtekuuluvust. Me peame tagama suurema prognoositavuse ja kindlustunde nii riikide, kogukondade kui ka migrantide jaoks. Selle saavutamiseks pühendume sellele, et hõlbustada ja tagada turvalist, korrapärast ja seaduslikku rännet kõikide hüvanguks.
14. Meie edukus sõltub riikide vastastikusest usaldusest, otsusekindlusest ja solidaarsusest, et täita käesolevas globaalses ränderaamistikus esitatud eesmärgid ja pühendumusi. Me tegutseme ühiselt, kõigile kasuliku koostöö vaimus, et tegeleda rände kõikide mõõtmete väljakutsete ja võimalustega jagatud vastutuse ja uuenduslike lahenduste kaudu. Astume selle ajaloolise sammu just seda ühist eesmärki silmas pidades, olles täiesti teadlikud, et globaalne ränderaamistik on verstapost, mitte meie jõupingutuste lõpp-punkt. Pühendume sellele, et jätkata mitmepoolset dialoogi Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis korrapärase ja tõhusa järelemeetmete ja läbivaatamismehhanismi kaudu, tagades, et selles dokumendis esitatud teksti alusel võetakse konkreetseid meetmeid miljonit inimeste hüvanguks igas maailma piirkonnas.
15. Me nõustume, et käesolev globaalne ränderaamistik põhineb mitmel valdkondadevahelisel ja omavahel sõltuval juhtpõhimõttel.

Inimkeskus. Globaalne ränderaamistik kätkeb endas tugevat inimlikku mõõdet, mis tuleneb rändekogemusest. See edendab migrantide ning päritolu-, transiit- ja sihtriikide kogukondade liikmete heaolu. Selle tulemusena seatakse globaalses ränderaamistikus kesksele kohale üksikisikud.

Rahvusvaheline koostöö. Globaalne ränderaamistik on õiguslikult mittesiduv koostööraamistik, milles tunnustatakse, et tulenevalt selle nähtuse olemuslikult riikidevahelisest laadist ei saa ükski riik tegeleda rändega üksinda. See nõuab rahvusvahelist, piirkondlikku ja kahepoolset koostööd ning dialoogi.

Raamistiku autoriteet tugineb selle konsensuslikul laadil, usaldusväärusel, kollektiivsel omandil, ühisel rakendamisel, jälgimisel ja ülevaatamisel.

Riikide suveräänsus. Globaalne ränderaamistik kinnitab riikide suveräänset õigust määrata kindlaks oma riiklik rändepoliitika ning riikide eesõigust reguleerida rännet oma jurisdiktsioonis kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Riigid võivad oma suveräänses jurisdiktsioonis eristada seaduslikku ja ebaseaduslikku rändestaatust, sealhulgas siis, kui nad määravad kindlaks oma õiguslikud ja poliitilised meetmed globaalse ränderaamistiku rakendamiseks, võttes arvesse riikide erinevat olukorda ja poliitikat, erinevaid prioriteete ning erinevaid sisenemise, elamise ja töötamisega seotud nõudeid kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Õigusriik ja nõuetekohane menetlus. Globaalses ränderaamistikus tunnistatakse, et õigusriigi põhimõtte austamine, nõuetekohane menetlus ja õiguskaitse kättesaadavus on aluseks kõikide rände haldamise aspektide puhul. See tähendab, et nii riik, avaliku ja erasektori institutsioonid ja üksused kui ka isikud ise on vastutavad seaduste ees, mis on avalikult välja kuulutatud, mis kehtivad kõigi suhtes võrdselt ja on kohtute poolt sõltumatult kohaldatud ning mis on rahvusvahelise õigusega kooskõlas.

Kestlik areng. Globaalne ränderaamistik tugineb kestliku arengu tegevuskavale 2030 ning põhineb asjaolu tunnistamisel, et ränne on mitmemõõtmeline nähtus, mis on päritolu-, transiit- ja sihtriikide kestliku arengu puhul väga oluline ning nõuab sidusat ja kõikehõlmavat reaktsiooni. Ränne aitab kaasa positiivsele arengule ja kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamisele, eriti kui seda hallatakse nõuetekohaselt. Globaalse ränderaamistiku eesmärk on võimendada rände potentsiaali kõikide kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, samuti mõju, mida nende saavutamine avaldab rändele tulevikus.

Inimõigused. Globaalne ränderaamistik põhineb rahvusvahelisel inimõigustega seotud õigusel ning toetab kaitse taseme säilitamise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid. Globaalse ränderaamistiku rakendamisega tagame kõikide migrantide inimõiguste tõhusa austamise, kaitse ja järgimise nende rändestaatusest olenemata kõikides rändetsükli etappides. Samuti kinnitame pühendumust kaotada kõik diskrimineerimise vormid, sealhulgas rassismi, ksenofoobia ning migrantide ja nende perekondade suhtes esineva sallimatuse.

Sooküsimuste arvesse võtmine. Globaalse ränderaamistikuga tagatakse, et naiste, meeste, tüdrukute ja poiste inimõiguseid austatakse kõikides rändetappides, nende erivajadusi mõistetakse ja käsitletakse nõuetekohaselt ning neile antakse võimalus tegutseda eestvedajana. See tugevdab soolist perspektiivi, edendab soolist võrdõiguslikkust ning kõikide naiste ja tüdrukute mõjuvõimu suurendamist, tunnustades nende sõltumatust ning eestvedaja ja liidrirolli, et eemalduda suhtumisest, mille kohaselt nähakse naissoost migrante eelkõige ohvrina.

Laste vajaduste arvestamine. Globaalse ränderaamistikuga edendatakse kehtivaid rahvusvahelisi õiguslikke kohustusi seoses lapse õigustega ning toetatakse lapse parimate huvide põhimõtet igal ajal kui peamist kaalutlust kõikides lapsi puudutavates olukordades rahvusvahelise rände kontekstis, sealhulgas saatjata ja eraldatud laste puhul.

Kogu valitsust kaasav lähenemine. Globaalses ränderaamistikus leitakse, et ränne on mitmemõõtmeline tegelik nähtus, millega ei saa tegeleda üks valitsuse poliitikavaldkond üksinda. Tõhusate rändepoliitika ja -tavade väljatöötamiseks ja elluviimiseks on vaja kogu valitsust kaasavat lähenemist, et tagada horisontaalne ja vertikaalne poliitiline sidusus kõikides valitsuse valdkondades ja kõikidel valitsuse tasanditel.

Kogu ühiskonda kaasav lähenemine. Globaalse ränderaamistikuga edendatakse laiaulatuslikke mitme sidusrühma partnerlusi, et tegeleda kõikide rände mõõtmega, kaasates migrante, diasporaasid, kohalikke kogukondi, kodanikuühiskonda, akadeemilisi ringkondi, erasektorit, parlamendisaadikuid, ametiühinguid, riiklikke inimõiguste institutsioone, meediat ja teisi rände haldamisel olulisi sidusrühmi.

MEIE KOOSTÖÖRAAMISTIK

16. Pagulasi ja migrante käsitleva New Yorgi deklaratsiooniga võtsime vastu poliitilise deklaratsiooni ja teatavad pühendumised. Kinnitades veel kord kogu deklaratsiooni, tuginame me sellele, nähes ette koostööraamistiku, mis koosneb 23 eesmärgist ning hõlmab nende elluviimist, järelmeetmeid ja läbivaatamist. Iga eesmärgi all on esitatud pühendumus, millele järgnevad eri toimingud, mida käsitatakse oluliste poliitiliste instrumentide ja parimate tavadena. 23 eesmärgi saavutamiseks tuginame nendele toimingutele, et saavutada turvaline, korrapärane ja seaduslik ränne rändetsükli jooksul.

Turvalise, korrapärase ja seadusliku rände eesmärgid

- (1) Täpsete ja eristatud andmete kogumine ja kasutamine tõendus põhiste poliitikate kujundamiseks
- (2) Inimesi oma päritoluriigist lahkuma sundivate rände tõuketegurite ja algpõhjuste minimeerimine
- (3) Täpse ja õigeaegse teabe pakkumine kõikides rändeetappides
- (4) Kõikidele migrantidele õiguslikku identiteeti tõendava dokumendi ja muude kohaste dokumentide olemasolu tagamine
- (5) Seadusliku rände võimaluste kättesaadavuse ja paindlikkuse suurendamine
- (6) Õiglase ja eetilise töölevärbamise hõlbustamine ning inimväärset tööd võimaldavate tingimuste tagamine
- (7) Rändevaldkonna haavatavate kohtadega tegelemine ja nende vähendamine
- (8) Elude päästmine ja kooskõlastatud rahvusvaheliste jõupingutuste tegemine kadunuks jäänud migrantide leidmiseks
- (9) Migrantide smugeldamisele riikidevahelise reaktsiooni tugevdamine
- (10) Inimkaubanduse ennetamine, takistamine ja kõrvaldamine rahvusvahelise rände kontekstis
- (11) Lõimitud, turvaline ja kooskõlastatud piirihaldus
- (12) Rändemenetluste kindluse ja prognoositavuse tugevdamine asjakohaseks seireks, hindamiseks ja teavitamiseks
- (13) Rändega seotud kinnipidamise kasutamine üksnes viimase abinõuna ning püüde leida sellele alternatiivseid võimalusi
- (14) Konsulaarkaitse, abi ja koostöö edendamine kogu rändetsükli jooksul
- (15) Migrantidele põhiteenuste juurdepääsu tagamine
- (16) Migrantide ja ühiskonna mõjuvõimu suurendamine, et saavutada täielik kaasamine ja sotsiaalne ühtekuuluvus
- (17) Igas vormis diskrimineerimise kaotamine ja tõendus põhise avaliku arutelu edendamine, et kujundada rände tajumist
- (18) Oskuste arendamisse investeerimine ning oskuste, kvalifikatsioonide ja pädevuste vastastikuse tunnustamise hõlbustamine
- (19) Tingimuste loomine, et migrandid ja diasporaad saaksid täielikult kaasa aidata kestlikule arengule kõikides riikides
- (20) Kiirema, ohutuma ja odavama rahaülekannete edastamise edendamine ning migrantide rahalise kaasamise soosimine
- (21) Koostöö tegemine ohutu ja väärrika tagasisaatmise ja tagasivõtu hõlbustamisel, samuti kestlikul taasintegreerimisel
- (22) Mehhanismide loomine sotsiaalkaitseõiguste ja väljateenitud toetuste ülekantavuse tagamiseks

EESMÄRGID JA PÜHENDUMUSED

1. EESMÄRK. Täpsete ja eristatud andmete kogumine ja kasutamine tõendus põhiste poliitikate kujundamiseks

17. Pühendume sellele, et tugevdada üleilmset tõendibaasi rahvusvahelise rände kohta, täiustades täpsete, usaldusväärsete ja võrreldavate ning soo, vanuse, rändestaatus ja muude konkreetse riigi kontekstis oluliste omaduste järgi eraldatud andmete kogumist, analüüsi ja levitamist ning investeerides sellesse, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusle rahvusvaheliste inimõiguste alusel ja kaitstes isikuandmeid. Lisaks pühendume sellele, et tagada, et need andmed soosivad teadusuuringuid, suunavad sidusat ja tõendipõhist poliitikakujundust ja teadvat avalikku arutelu ning võimaldavad tõhusalt jälgida ja hinnata pühendumuste elluviimist aja jooksul.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) töötame välja kõikehõlmava strateegia ja rakendame seda rändeandmete täiustamiseks kohalikul, riigi, piirkondlikul ja üleilmsetel tasandil kõikide asjaomaste sidusrühmade osalusel ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni statistikakomisjoni juhendamisel, ühtlustades andmete kogumise meetodikaid ning tugevdades analüüsi ja rändega seotud andmete ja näitajate levitamist;
- b) täiustame rändestatistika ja riikide andmesüsteemide rahvusvahelist võrreldavust ja ühilduvust, sealhulgas arendades edasi ja kohaldades rahvusvahelise migrandi statistilist määratlust, töötades välja standardid, et mõõta migrantide hulka ja vooge, ning dokumenteerides rändemustreid ja -suundumusi, migrantide omadusi ning rände tõuke- ja mõjutegureid;
- c) töötame välja üleilmse programmi, et luua ja täiustada riikide suutlikkust andmete kogumisel, analüüsil ja levitamisel eesmärgiga jagada andmeid, täita andmelünkasid ja hinnata peamisi rändesuundumusi; see programm innustab igal tasandil koostööd asjaomaste sidusrühmade vahel, tagab spetsiaalse koolituse, finantstoetuse ja tehnilise abi, võimendab uusi andmeallikaid, sealhulgas suurandmeid, ning selle vaatab korrapäraselt läbi ÜRO statistikakomisjon;
- d) kogume, analüüsime ja kasutame andmeid, mis käsitlevad rände mõjusid ja kasutegureid, samuti migrantide ja diasporaade panust kestlikku arengusse, eesmärgiga anda teavet kestliku arengu tegevuskavale 2030 ning seotud strateegiate ja programmide rakendamiseks kohalikul, riigi, piirkondlikul ja üleilmsetel tasandil;
- e) toetame olemasolevate üleilmsete ja piirkondlike andmebaaside ja -hoidlate, sealhulgas Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni üleilmse rändeandmebaasi ja Maailmapanga rännet ja arengut käsitleva üleilmse teadmiste partnerluse edasiarendamist ja nende vahelist koostööd eesmärgiga konsolideerida korrapäraselt asjaomaseid andmeid läbipaistval ja kasutajasõbralikul viisil, edendades samal ajal asutustevahelist koostööd, et ära hoida dubleerimist;
- f) loome ja tugevdame piirkondlikke rändeteemalisi teadus- ja koolituskeskuseid või rände vaatlusrühmi, nagu Aafrika rände ja arengu vaatluskeskus, et koguda ja analüüsida andmeid kooskõlas ÜRO standarditega, sealhulgas heade tavade, migrantide panuse, üldiste majanduslike, sotsiaalsete ja poliitiliste hüvede ning rändeprobleemide kohta päritolu-, transiit- ja sihtriikides, samuti rände tõuketegurite kohta, eesmärgiga luua ühine strateegia ja maksimeerida eraldatud rändeandmete väärtust kooskõlas olemasolevate piirkondlike ja allpiirkondlike mehhanismidega;
- g) täiustame riiklikku andmete kogumist, lõimides rändega seotud teemad, nagu sünniriik, vanemate sünniriik, kodakondsuse riik, elukohariik viis aastat enne rahvaloendust, kõige hiljutisem saabumise kuupäev ja rände põhjus, rahvaloendustesse nii vara kui võimalik, et tagada kooskõlas rahvusvaheliste standarditega eristatud ja tabeldatud tulemuste õigeaegne analüüs ja levitamine statistilistel eesmärkidel;

- h) viime läbi leibkonna-, töajõu- ja muud uuringuid, et koguda teavet migrantide sotsiaalse ja majandusliku integreerumise kohta, või lisame olemasolevatele leibkonnauuringutele standardseid rändemudeleid, et täiustada võrreldavust riigi, piirkonna ja rahvusvahelisel tasandil, ning teeme kogutud andmed kättesaadavaks avalikult kasutatavate statistiliste mikroandmete failide kaudu;
- i) edendame koostööd rändeandmete eest vastutavate riiklike üksuste ja riikide statistikaametite vahel, et koostada rändega seotud statistikat, sealhulgas kasutades statistilistel eesmärkidel haldusregistreid, näiteks piiriületus-, viisa-, elamisloa-, rahvastikuregistreid ja muid asjaomaseid allkaid, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusel rahvusvahelise inimõiguste õiguse alusel ja kaitses isikuandmeid;
- j) arendame ja kasutame riigipõhiseid rändeprofiile, mis hõlmavad eraldatud andmeid kõikide rände seisukohast oluliste aspektide kohta asjaomase riigi kontekstis, sealhulgas andmeid, mis käsitlevad tööturu vajadusi, oskuste nõudlust ja kättesaadavust, rände majanduslikke, keskkondlikke ja sotsiaalseid mõjusid, rahaülekannete kulusid, tervise-, haridus-, ametikoha-, elu- ja töötõingimusi, palkasid ning migrantide ja vastuvõtjate kogukondade vajadusi, et töötada välja tõendus põhine rändepoliitika;
- k) teeme koostööd asjaomaste sidusrühmadega päritolu-, transiit- ja sihtriikides, et arendada teadustööd, uuringuid ja küsitlusi rände ning kestliku arengu kolme mõõtme omavaheliste seoste, migrantide ja diasporaade panuse ja oskuste kohta, samuti nende sidemete kohta päritolu- ja sihtriikidega.

2. EESMÄRK. Inimesi oma päritoluriigist lahkuma sundivate rände tõuketegurite ja algpõhjuste minimeerimine

18. Pühendumuse sellele, et luua inimestele soodustavad poliitilised, majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkondlikud tingimused, mis toovad kaasa rahuliku, tootliku ja kestliku elu nende oma riigis ning aitavad neil saavutada nende isiklike püüdlusi, tagades samal ajal, et meelega ja halvenev keskkond ei sunniks neid otsima elatist mujal ebaseadusliku rände kaudu. Lisaks pühendumuse sellele, et tagada kestliku arengu tegevuskava 2030 õigeaegse ja täieliku rakendamise ning tugineda muude olemasolevate raamistike rakendamisele ja investeerima nende rakendamisse, et parandada globaalse ränderaamistiku üldist mõju turvalise, korrapärase ja seadusliku rände hõlbustamisel.

Selle pühendumuse järgimiseks tuginevad järgmistele toimingutele:

- a) edendame kestliku arengu tegevuskava 2030, sealhulgas kestliku arengu eesmärkide ja Addis Abeba tegevuskava rakendamist ning pühendumust tegeleda esmajärjekorras nendega, kes on kõige mahajäänud, samuti Pariisi kokkulepet⁴ ning Sendai katastroofiõhu vähendamise raamistikku 2015–2030;
- b) investeerime programmidesse, mis kiirendavad riikide poolt kestliku arengu eesmärkide saavutamist, eesmärgiga kõrvaldada negatiivsed tõuketegurid ja algpõhjused, mis sunnivad inimesi oma päritoluriigist lahkuma, sealhulgas vaesuse kaotamise, toiduga kindlustatuse, tervishoiu ja kanalisatsiooni, hariduse, kaasava majanduskasvu, taristu, linna- ja maaelu arengu, töökohtade loomise, inimväärse töö, soolise võrdõiguslikkus ning naiste ja tüdrukute mõjuvõimu suurendamise, vastupanuvõime ja katastroofiõhu vähendamise, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise, igas vormis vägivalda sotsiaalmajanduslike mõjudega tegelemise, õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava, õiguskaitse kättesaadavuse ja inimõiguste kaitsmise kaudu ning selle kaudu, et luuakse tõhusate, aruandekohustuslike ja läbipaistvate institutsioonidega rahulik ja kaasav ühiskond ning säilitatakse seda;
- c) kehtestame või tugevdame mehhanisme, et jälgida ja ennetada selliste riskide ja ohtude teket, mis võivad põhjustada rändeliikumise või seda mõjutada, tugevdame varajase hoiatamise süsteeme, töötame välja hädaolukorra protseduurid ja töövahendid, algatame hädaolukorraoperatsioone ning toetame hädaolukorrajärgset taastumist tihedas koostöös teiste riikide, asjaomaste riiklike ja

⁴ Vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel dokumendis FCCC/CP/2015/10/Add.1, otsus 1/CP.21.

kohalike omavalitsuste, riiklike inimõiguste institutsioonide ja kodanikuühiskonnaga ning nende toetusel;

- d) investeerime kestlikku arengusse kohalikul ja riigi tasandil kõikides piirkondades, võimaldades kõikidel inimestel parandada oma elujärge ja saavutada oma püüdluseid, toetades säästvat, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu, sealhulgas erasektori ja välismaiste otseinvesteeringute ning kaubandussoodustuste kaudu, et luua toetavad tingimused, mis võimaldavad kogukondadel ja üksikisikutel kasutada võimalusi oma riigis ning edendada kestlikku arengut;
- e) investeerime inimkapitali arendamisse, edendades ettevõtlikkust, haridust, kutseõpet ja oskuste arendamise programme ja partnerlusi, tootliku tööhõive loomist kooskõlas tööturu vajadustega ning koostöös erasektori ja ametiühingutega eesmärgiga vähendada noorte töötust, hoida ära ajude äraoolu ja optimeerida ajude juurdeoolu päritoluriikides ning kasutada ära demograafilist dividendi;
- f) tugevdame koostööd humanitaar- ja arenguvaldkonna osaliste vahel, sealhulgas edendades ühist analüüsi, mitme rahastajaga lähenemist ja mitmeaastaseid rahastamistsükkeid, et töötada välja pikaajaline reaktsioon ja tulemused, mis tagavad mõjutatud üksikisikute õiguste austamise, elanikkonna vastupanuvõime ja toimetuleku suutlikkuse, samuti majandusliku ja sotsiaalse iseseisvuse, ning tagades, et nende jõupingutuste puhul võetakse rännet arvesse;
- g) arvestame migrante riigi hädaolukorraks valmisolekul ja reaktsioonil, sealhulgas võttes arvesse asjakohaseid soovitusi, mis on antud riigi juhitud nõuandeprotsesside käigus, näiteks suuniseid, mis käsitlevad migrantide kaitset riikides, kus esineb konflikte või looduskatastroofe (MICICi suunised);

Looduskatastroofid, kliimamuutuste negatiivsed mõjud ja keskkonnaseisundi halvenemine

- h) tugevdame ühist analüüsi ja teabe jagamist, et paremini kaardistada, mõista, prognoosida ja käsitleda rändeliikumisi, näiteks selliseid, mis võivad tuleneda ootamatult alanud ja aeglaselt arenenud looduskatastroofidest, kliimamuutuste negatiivsetest mõjudest, keskkonnaseisundi halvenemisest, samuti muudest ebakindlastest olukordadest, tagades samal ajal kõikide migrantide inimõiguste tõhusa austamise, kaitse ja järgimise;
- i) töötame välja ootamatult alanud ja aeglaselt arenenud looduskatastroofidega, kliimamuutuste negatiivsete mõjudega ja keskkonnaseisundi halvenemisega, nt kõrbestumise, mulla degradeerumise, põua ja merepinna tõusuga kohanemise ja neile vastupanuvõime strateegiad, võttes arvesse võimalikke mõjusid rändele, tunnistades samal ajal, et päritoluriigis kohanemine on prioriteet;
- j) lõimime sundrände kaalutlused katastroofideks valmisoleku strateegiatesse ning edendame koostööd naaber- ja teiste oluliste riikidega, et valmistuda varajaseks hoiatamiseks, erandolukorra plaanimiseks, varude koostamiseks, kooskõlastusmehhanismideks, evakueerimise kavandamiseks, vastuvõtmise ja abi korraldamiseks ning üldsuse teavitamiseks;
- k) ühtlustame ja arendame allpiirkondlikul ja piirkondlikul tasandil lähenemisviise ja mehhanisme, et vähendada ootamatult alanud ja aeglaselt arenenud looduskatastroofidest mõjutatud isikute haavatavust, tagades, et neil on juurdepääs humanitaarabile, mis vastab nende põhivajadustele, austades täielikult nende õiguseid nende asukohast olenemata ning edendades kestlikke tulemusi, mis suurendavad vastupanuvõimet ja iseseisvust, võttes arvesse kõikide kaasatud riikide suutlikkust;
- l) töötame välja sidusaid lähenemisviise, et tegeleda rändeliikumiste väljakutsetega ootamatult alanud ja aeglaselt arenenud looduskatastroofide korral, sealhulgas võttes arvesse asjakohaseid soovitusi, mis on antud riigi juhitud nõuandeprotsesside käigus, näiteks katastroofide ja kliimamuutuste korral piiriülesest ümberasustatud isikute kaitse tegevuskava ning katastroofide korral ümberasustamise platvorm.

19. Pühendumuse sellele, et suurendada oma jõupingutusi eesmärgiga pakkuda, teha kättesaadavaks ja levitada täpset, õigeaegset, kättesaadavat ja läbipaistvat teavet rändega seotud aspektide kohta riikidele, kogukondadele ja migrantidele ning nende vahel kõikides rändeetappides. Lisaks pühendumuse sellele, et kasutada seda teavet, et töötada välja rändepoliitika, mis tagab suure prognoositavuse ja kindlustunde kõikide asjaomaste osaliste jaoks.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) loome tsentraliseeritud ja avalikult kättesaadava riikliku veebisaidi ning reklaamime seda, et pakkuda teavet seadusliku rände võimaluste kohta, näiteks riigipõhist teavet sisserändevaldkonna õigusaktide ja poliitika, viisanõuete, taotlemise formaalsuste, tasude ja ümberarvestamise kriteeriumide, tööloa saamise nõuete, kutse kvalifikatsiooni nõuete, kvalifikatsiooni hindamise ja samaväärsuse, koolitus- ja õppevõimaluste ning elukalliduse ja elamistingimuste kohta, et migrandid saaksid teha teadvaid otsuseid;
- b) edendame ja täiustame korrapärast kahepoolset, piirkondlikku ja rahvusvahelist koostööd ja dialoogi, et vahetada teavet rändega seotud suundumuste kohta, sealhulgas ühiste andmebaaside, veebiplatvormide, rahvusvaheliste koolituskeskuste ja koostöövõrgustike kaudu, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusel ja kaitstes isikuandmeid;
- c) loome kõikide oluliste rändeteede ääres avalikud ja juurdepääsetavad teabepunktid, mille kaudu migrandid saavad pöörduda laste vajadustega arvestava ja sooküsimusi arvesse võtva toe ja nõustamise poole, pakkuda võimalusi suhelda päritoluriigi konsulaaresindustega ning teha kättesaadavaks asjaomane teave, sealhulgas inimõiguste ja põhivabaduste kaitse, asjakohase kaitse ja abi, seadusliku rände võimaluste ning tagasipöördumise võimaluste kohta keeles, millest asjaomane isik aru saab;
- d) pakume äsja saabunud migrantidele sihitud, sooküsimusi arvesse võtvat, laste vajadustega arvestavat, juurdepääsetavat ja kõikehõlmavat teavet ning õiguslikke suuniseid nende õiguste ja kohustuste kohta, sealhulgas riigi ja kohalikele seadustele vastavuse, töö- ja elamislubade saamise, staatuse muudatuste ja ametiasutustes registreerumise kohta ning õiguskaitse kättesaadavuse kohta, et esitada kaebuseid õiguste rikkumise kohta, samuti põhiteenustele juurdepääsu kohta;
- e) edendame mitmekeelseid, sooküsimusi arvesse võtvaid ja tõendus põhiseid teabekampaaniaid ning korraldame päritoluriikides teadlikkuse suurendamise üritusi ja lahkumiseelse teavitamise koolitusi koostöös kohalike omavalitsuste, konsulaar- ja diplomaatiliste esinduste, erasektori, akadeemilise ringkonna, migrantide ja diasporaade organisatsioonide ja kodanikuühiskonnaga, et edendada turvalist, korrapärast ja seaduslikku rännet, samuti rõhutada riske, mis on seotud ebaseadusliku ja ebaturvalise rändega.

4. EESMÄRK. Kõikidele migrantidele õiguslikku identiteeti tõendava dokumendi ja muude kohaste dokumentide olemasolu tagamine

20. Pühendumuse sellele, et järgida kõikide üksikisikute õigust õiguslikule identiteedile, andes kõikidele oma kodanikele kodakondsuse tõendi ja asjakohased dokumendid, mis võimaldab riigi ja kohalikel omavalitsustel teha kindlaks migrandi õiguslik identiteet riiki sisenemisel, riigis viibimise ajal ja tagasipöördumisel, samuti tagada tõhusad rändemenetlused, tõhusa teenuste osutamise ja täiustatud avaliku julgeoleku. Pühendumuse lisaks sellele, et tagada asjakohaste meetmete kaudu, et migrantidele antakse piisavad dokumendid ja rahvastikuregistri dokumendid, nagu sünni-, abielu- ja surmatõendid, igas rändeetapis kui vahendid, mis võimaldavad migrantidel tõhusalt kasutada oma inimõiguseid.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) parendame rahvastikuregistri süsteeme, pöörates eritähelepanu registreerimata isikutele ja meie kodanikele, kes elavad teistes riikides, sealhulgas andes välja asjakohaseid isikut tõendavaid ja rahvastikuregistri dokumente, tugevdades suutlikkust ning investeerides info- ja kommunikatsioonitehnoloogia lahendustesse, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusel rahvusvahelise inimõiguste õiguse alusel ja kaitstes isikuandmeid;

- b) ühtlustame reisidokumente kooskõlas Rahvusvahelise Tsiivilennunduse Organisatsiooni määratlustega, et hõlbustada reisidokumentide koostalitlusvõimelist ja üldist tunnustamist, samuti võidelda identiteedipettusega ja dokumentide võltsimisega, sealhulgas investeerides digiteerimisse ning tugevdades biomeetriliste andmete jagamise mehhanisme, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusele ja kaitstes isikuandmeid;
- c) tagame piisavad, õigeaegsed, usaldusväärsed ja kättesaadavad konsulaardokumendid oma kodanikele, kes elavad teistes riikides, sealhulgas isikut tõendavad ja reisidokumendid, kasutades info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ning kogukondlikku suhtlust, eriti äärepoolseimates piirkondades;
- d) hõlbustame juurdepääsu isiklikele dokumentidele, nagu passid ja viisad, ning tagame, et asjakohased määrused ja kriteeriumid nende dokumentide saamiseks ei ole diskrimineerivad, kohustudes tegema sooküsimusi arvesse võtva ja vanust arvestava läbivaatamise, et ära hoida suurema haavatavuse riski kogu rändetsükli jooksul;
- e) tugevdame meetmeid, et vähendada kodakondsusetust, sealhulgas registreerides migrantide sünnid, tagades, et naised ja mehed saavad võrdväärselt anda oma kodakondsuse üle oma lastele, ning andes kodakondsuse lastele, kes on sündinud teise riigi territooriumil, eriti olukordades, kus laps oleks muul juhul kodakondsuseta, austades täielikult õigust kodakondsusele kooskõlas riigisiseste õigusnormidega;
- f) vaatame läbi ja muudame nõudeid kodakondsuse tõendamisel teenuste osutamise keskustes, et tagada, et ilma kodakondsust tõendava dokumendita ja õigusliku identiteedita migrantid ei jääks kõrvale põhiteenustest ning et nende inimõiguseid austatakse;
- g) tugineme kohalikul tasandil kehtivatele tavadele, mis võimaldavad osaleda kogukonna elus, näiteks suhelda ametiasutustega ja omada juurdepääsu asjaomastele teenustele, andes kõikidele kohalikus omavalitsusüksuses elavatele isikutele, sealhulgas migrantidele registreerimiskaardid, mis sisaldavad peamisi isikuandmeid, kuid ei anna samas õigust kodakondsusele või elukohale riigis.

5. EESMÄRK. Seadusliku rände võimaluste kättesaadavuse ja paindlikkuse suurendamine

21. Pühendume sellele, et kohandada seadusliku rände võimalusi viisil, mis lihtsustab tööjõu liikuvust ja inimväärset tööd, kajastades demograafilist ja tööturu tegelikku olukorda, optimeerib hariduse võimalusi, toetab õigust perekonnaelule ning vastab haavatavas olukorras migrantide vajadustele eesmärgiga laiendada ja mitmekesistada turvalise, korrapärase ja seadusliku rände viise.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) töötame välja inimõigustel põhinevad ja sooküsimusi arvesse võtavad kahepoolsed, piirkondlikud ja mitmepoolsed tööjõu liikuvuse kokkulepped, mis sisaldavad sektoripõhiseid tööhõive standardtingimusi, koostöös asjaomaste sidusrühmadega, tuginedes asjaomastele ILO standarditele, suunistele ja põhimõtetele ning kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste ja tööõigusega;
- b) hõlbustame piirkondlikku ja piirkonnaülest tööjõu liikuvust rahvusvaheliste ja kahepoolsete koostöökokkulepete alusel, nagu vaba liikumise korrad, viisavabastused või mitme riigi viisad, ning tööjõu liikuvuse koostööraamistike alusel kooskõlas riikide prioriteetide, kohaliku turu vajaduste ja oskuste pakkumisega;
- c) vaatame läbi ja muudame olemasolevaid seadusliku rände võimalusi eesmärgiga optimeerida oskuste ühitamist tööturgudel, reageerida tegelikule demograafilisele olukorrale ning arenguprobleemidele ja -võimalustele kooskõlas kohaliku ja riigi tööturu nõudmistega ja oskuste pakkumisega, konsulteerides erasektoriga ja muude asjaomaste sidusrühmadega;
- d) töötame migrantidele välja paindlikud, õigustel põhinevad ja sooküsimusi arvesse võtavad tööjõu liikuvuse kavad kooskõlas kohaliku ja riigi tööturu vajadustega ja oskuste pakkumisega kõigil oskuste tasanditel, sealhulgas ajutised, hooajalised, korduv- ja kiirprogrammid valdkondades, kus esineb tööjõu puudus, pakkudes paindlikke, muudetavaid ja mittediskrimineerivaid viisa- ja

loavõimalusi, näiteks alaliseks ja ajutiseks tööks, mitmekordseks õppimiseks, äritegevuseks, külastusteks, investeringuteks ja ettevõtluseks;

- e) edendame tõhusat oskuste ühitamist riigi majanduses, kaasates kohalikke omavalitsusi ja muid asjaomaseid sidusrühmi, eelkõige erasektorit ja ametiühinguid, kohaliku tööturu analüüsimise, oskuste lünkade tuvastamise, nõutavate oskuste profiilide määratlemise ning töjõu rände poliitika tõhususe hindamise, et tagada seaduslikel viisidel turule reageeriv lepinguliste töötajate liikuvus;
- f) toetame tõhusaid ja tulemuslikke oskuste ühitamise programme, vähendades viisade ja lubade töötlemise tähtaegu standardsete töölubade andmisel ning pakkudes viisade ja lubade kiirendatud ja lihtsustatud töötlemist tööandjate jaoks, kelle puhul on eelnevalt tõendatud vastavus;
- g) arendame olemasolevaid riiklikke ja piirkondlikke korraldusi riiki lubamisel ja asjakohase kestusega riigis viibimisel ning tugineме neile, lähtudes kaastundlikest, humanitaar- ja muudest kaalutlustest migrantide jaoks, kes on olnud sunnitud lahkuma oma päritoluriigist tingituna ootamatult alanud ja aeglaselt arenenud looduskatastroofidest ja muudest ettenägematutest olukordadest, andes humanitaarviisad, erasektori toetust, tagades laste juurdepääsu haridusele ja väljastades ajutisi töölubasid ajal, mil nende päritoluriigis kohanemine või sinna tagasipöördumine ei ole võimalik;
- h) teeme koostööd, et tuvastada, arendada ja tugevdada lahendusi migrantide jaoks, kes on olnud sunnitud lahkuma oma päritoluriikidest tingituna ootamatult alanud ja aeglaselt arenenud looduskatastroofidest, kliimamuutuste negatiivsetest mõjudest ja keskkonnaseisundi halvenemisest, nt kõrbestumisest, mulla degradeerumisest, põuast ja merepinna tõusust, sealhulgas töötades välja kavandatava ümberpaigutamise ja viisavõimalused juhtudel, kui nende päritoluriigis kohanemine või sinna tagasipöördumine ei ole võimalik;
- i) hõlbustame migrantide juurdepääsu perekonna taasühinemise menetlustele igal oskuste tasemel asjakohaste meetmete kaudu, mis edendavad võimalust kasutada õigust perekonnaelule ja lähtuvad lapse parimatest huvidest, sealhulgas vaadates läbi ja muutes kohaldatavaid nõudeid, nagu sissetulek, keeleoskus, riigis viibimise pikkus, tööloa ja juurdepääs sotsiaalkindlustusele ja -teenustele;
- j) avardame olemasolevaid võimalusi akadeemiliseks liikuvuseks, sealhulgas kahe- ja mitmepoolsete kokkulepete kaudu, mis hõlbustavad akadeemilist vahetust, nagu üliõpilaste ja akadeemiliste töötajate stipendiumid, külalisprofessorite ametikohad, ühised koolitusprogrammid, ja rahvusvaheliste teadusuuringute võimalused koostöös akadeemiliste institutsioonidega ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.

6. EESMÄRK. Õiglase ja eetilise töölevärbamise hõlbustamine ning inimväärset tööd võimaldavate tingimuste tagamine

22. Pühendumuse sellele, et vaadata läbi olemasolevad värbamismehhanismid tagamaks, et need on õiglased ja eetilised, ning kaitsma kõiki võõrtöötajaid igas vormis ärakasutamise või väärkohtlemise eest, et garanteerida inimväärne töö ja maksimeerida migrantide sotsiaalmajanduslikku osalust nii nende päritolukui ka sihtriigis.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineме järgmistele toimingutele:

- a) edendame asjaomaste rahvusvaheliste instrumentide allkirjastamist, ratifitseerimist, neile juurdepääsu ja nende rakendamist, mis on seotud rahvusvahelise töörande, töötajate õiguste, inimväärse töö ja sunniviisilise tööga;
- b) tugineме olemasolevate kahepoolsete, allpiirkondlike ja piirkondlike platvormide tööle, mis on ületanud takistused ja tuvastanud parimad tavad töjõu liikuvuses, hõlbustades piirkondade vahelist dialoogi nende teadmiste jagamiseks, ning edendame võõrtöötajate inim- ja tööõiguste täielikku austamist, sealhulgas oma riigi võõrtöötajate puhul;
- c) parandame avaliku ja erasektori värbamisagentuuride regulatsiooni, et ühtlustada seda rahvusvaheliste suuniste ja parimate tavade, keelata värbajatel ja tööandjatel määramast või tõstmast värbamistasusid või tekitamast seotud kulusid võõrtöötajatele, et ära hoida võlaorjust,

ärakasutamist ja sunniviisilist tööd, sealhulgas kehtestades kohustuslikud ja jõustatavad mehhanismid värbamisvaldkonna tõhusaks reguleerimiseks ja seireks;

- d) loome partnerlusi kõikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas tööandjate, võõrtöötajate organisatsioonide ja ametiühingutega, et tagada, et võõrtöötajatele tagatakse kirjalikud lepingud ning neid teavitatakse nende sätetest, rahvusvahelise tööjõu värbamisega ja sihtriigis töötamisega seotud määrustest, nende õigustest ja kohustustest ning sellest, kuidas pääseda juurde tõhusatele kaebuste lahendamise ja heastamismehhanismidele neile arusaadavas keeles;
- e) kehtestame ja rakendame riigisiseseid seaduseid, millega kehtestatakse sanktsioonid inim- ja tööõiguse rikkumiste eest, eriti sunniviisilise töö ja lapstööjõu korral, ning teeme koostööd erasektoriga, sealhulgas tööandjate, värbajate, alltöövõtjate ja tarnijatega, et luua partnerlused, mis edendavad inimväärse töö tingimusi, hoiavad ära väärkohtlemist ja ärakasutamist ning tagavad, et värbamis- ja tööhõiveprotsesside rollid ja vastutusala on selgelt välja toodud, seega parendades pakkumisahela läbipaistvust;
- f) tugevdame õiglase ja eetilise värbamise ja inimväärse töö normide ja poliitika jõustamist, täiustades tööinspektorite ja muude ametiasutuste suutlikkust jälgida kõikides sektorites paremini värbajaid, tööandjaid ja teenuseosutajaid, tagades, et järgitakse rahvusvahelist inimõiguste ja tööõigust, eesmärgiga ära hoida igas vormis ärakasutamist, orjapidamist, orjatööd ning sunniviisilist tööd või lapstööjõu kasutamist;
- g) töötame välja ja tugevdame töörännet ning õiglaseid ja eetilisi värbamisprotsesse, mis võimaldavad migrantidel vahetada tööandjaid ning muuta oma viibimise tingimusi või kestust minimaalse halduskoormusega, edendades samal ajal suuremaid võimalusi inimväärseks tööks ja austades rahvusvahelisi inimõiguseid ja tööõigust;
- h) võtame meetmeid, mis keelavad migrantide töölepingute ning reisi- või isikut tõendavate dokumentide konfiskeerimise või mittekokkulepitud kinnipidamise, et ära hoida väärkohtlemist, igas vormis ärakasutamist, sunniviisilist tööd ja lapstööjõu kasutamist, väljapressimist ja muid sõltuvuse olukordi ning võimaldada migrantidel täielikult kasutada oma inimõiguseid;
- i) pakume tasulisel ja lepingulisel ametikohal töötavatele migrantidele samu tööõiguseid ja -kaitset, mida laiendatakse kõikidele asjaomase sektori töötajatele, näiteks õigust õiglastele ja soodsatele töötingimustele, võrdset tasu võrdväärse töö eest, rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabadust ning suurimat võimalikku füüsilise ja vaimse tervise standardi saavutamist, sealhulgas palgakaitsemehhanismide, sotsiaaldialoogi ja ametiühingutes osalemise kaudu;
- j) tagame mitteametlikus majanduses töötavatele migrantidele ohutu juurdepääsu tõhusatele kaebamise, kaebuste lahendamise ja heastamismehhanismidele töökohas ärakasutamise, väärkohtlemise või nende õiguste rikkumiste korral viisil, mis ei süvenda nende migrantide haavatavust, kes teatavad sellistest intsidentidest, ning mis võimaldab neil osaleda vastavates õigusmenetlustes kas päritolu- või sihtriigis;
- k) vaatame läbi asjaomased tööõigusnormid, tööhõivepoliitika ja -programmid eesmärgiga tagada, et neis võetakse arvesse naissoost võõrtöötajate erivajadusi ja panust, eriti majapidamistöodes ja väiksemaid oskusi nõudvatel töökohtadel, ning võtame vastu erimeetmeid, et ära hoida igas vormis ärakasutamist ja väärkohtlemist, sealhulgas seksuaalset ja soolist vägivalda ning neist nähtustest teatada, neid lahendada ja tagada nende vastu tõhusad õiguskaitsevahendid, kui alus sooküsimusi arvesse võtvale tööjõu liikuvuse poliitika edendamisele;
- l) töötame välja ja täiustame riikide poliitikat ja programme seoses rahvusvahelise tööjõu liikuvusega, sealhulgas võttes arvesse asjakohaseid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni üldpõhimõtteid ja tegevussuuniseid õiglaseks värbamiseks, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhtpõhimõtteid äri- ja inimõiguste kohta ning Rahvusvaheline Rändeorganisatsiooni rahvusvahelise rände lõimimise süsteemi (IRIS) suuniseid.

7. EESMÄRK. Rändevaldkonna haavatavate kohtadega tegelemine ja nende vähendamine

23. Pühendumuse sellele, et reageerida nende migrantide vajadustele, kes satuvad haavatavasse olukorda, mis võib tuleneda asjaoludest, millel nad reisivad, või tingimustest, mis neid päritolu-, transiit- ja sihtriikides mõjutavad, abistades neid ja kaitstes nende inimõiguseid, kooskõlas meie rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustustega. Lisaks pühendumuse alati lapse parimate huvide kaitsmisele, mis on esmane kaalutus olukordades, mis on seotud lastega, ning kohaldama sooküsimusi arvesse võtvat lähenemist haavatavuse vähendamisel, sealhulgas mitmeid tegureid hõlmavatele liikumistele reageerimisel.

Selle pühendumuse järgimiseks tugine me järgmistele toimingutele:

- a) vaatame läbi asjakohased poliitikameetmed ja tavad eesmärgiga tagada, et nendega ei tekitata, süvendata ega suurendata tahtmatult migrantide haavatavust, sealhulgas kohaldades inimõigustel põhinevat, soo- ja puudeküsimusi arvesse võtvat ning vanust ja lapse vajadusi arvestavat lähenemist;
- b) kehtestame kõikehõlmavad poliitikapõhimõtted ja töötame välja partnerlused, millega tagatakse haavatavas olukorras migrantidele nende rändestaatusest olenemata vajalik tugi kõikides rändeetappides, tuvastamise ja abistamise ning nende inimõiguste kaitsmise kaudu, eelkõige juhtudel, mis on seotud ohustatud naistega, lastega, eriti saatjata või perekonnast eraldatud lastega, rahvus- või usuliste vähemuste liikmetega, vägivalda-, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivalda ohvritega, eakamate isikutega, puudega isikutega, isikutega, keda diskrimineeritakse mis tahes alusel, põlisrahvastega, töötajatega, keda ohustab ärakasutamine ja väärkohtlemine, koduabilistega, inimkaubanduse ohvritega ning migrantidega, keda ohustab ärakasutamine ja väärkohtlemine seoses migrantide smugeldamisega;
- c) töötame välja sooküsimusi arvesse võtva rändepoliitika, et reageerida naissoost migrantide ning tüdrukute ja poistest migrantide erivajadustele ja haavatavusele, mis võib hõlmata abi-, tervishoiu-, psühholoogilisi ja muid nõustamisteenuseid, samuti õiguskaitse kättesaadavust ja juurdepääsu tõhusatele õiguskaitsevahenditele, eriti seksuaalse ja soolise vägivalda, väärkohtlemise ja ärakasutamise juhtumite korral; d) vaatame läbi asjaomased kehtivad tööõiguse õigusaktid ja töötingimused, et tuvastada töökohaga seotud haavatavaid kohti ja võõrtöötajate väärkohtlemist igal oskuste tasandil ning nendega tõhusalt tegeleda, sealhulgas koduabiliste ja mitteametlikus majanduses töötavate isikute puhul koostöös asjaomaste sidusrühmadega ja eelkõige erasektoriga;
- e) võtame arvesse lapsmigrante riiklikes lastekaitse süsteemides, kehtestades kindlad menetlused lapsmigrantide kaitseks asjaomastes õigus-, haldus- ja kohtumenetluses ja -otsustes, samuti kõikides rändepoliitikates ja -programmides, mis mõjutavad lapsi, sealhulgas konsulaarkaitsepoliitika ja -teenuste ning piiriüleste koostööraamistike korral, et tagada lapse parimate huvide kaitse nõuetekohane lõimimine, järjepidev tõlgendamine ja kohaldamine lastekaitseasutuste koordineerimisel ja nendega koostöös;
- f) kaitseme saatjata ja perekonnast eraldatud lapsi igas rändetapis, kehtestades erikorra nende tuvastamiseks ja suunamiseks, nende eest hoolitsemiseks ja nende perekonnaga taasühinemiseks, ning tagame juurdepääsu tervishoiuteenustele, sealhulgas seoses vaimse tervisega, haridusele, õigusabile ja õigusele avaldada haldus- ja kohtumenetlustes arvamust, sealhulgas nimetades kiiresti pädeva ja erapooletu eestkostja, kui olulised vahendid, mille abil tegeletakse nende konkreetse haavatavuse ja diskrimineerimisega, kaitstakse neid igas vormis vägivalda eest ning tagatakse neile juurdepääs jätkusuutlikele lahendustele, mis on nende parimates huvides;
- g) tagame migrantidele juurdepääsu riigi või taskukohasele sõltumatule õigusabile ja esindamisele kohtumenetlustes, mis neid mõjutavad, sealhulgas seonduvate õigus- ja haldusprotsesside ajal, eesmärgiga tagada, et kõiki migrante tunnustatakse igal pool seaduse ees kui isikuid ning et õigusemõistmine on erapooletu ja mittediskrimineeriv;
- h) töötame välja kättesaadavad ja asjakohased menetlused, mis hõlbustavad üleminekut ühelt staatusest teisele ning annavad migrantidele teavet nende õiguste ja kohustuste kohta, et ära hoida migrantide sattumise sihtriigis ebaseadusliku migrandi staatusesse, vähendada staatuse ebakindlust ja seonduvat haavatavust, samuti võimaldada migrantide staatust individuaalselt hinnata, sealhulgas nende migrantide puhul, kes on kaotanud seadusliku migrandi staatuse, meelevaldse väljasaatmise hirmuta;
- i) tugine me kehtivatele tavadele, et hõlbustada ebaseadusliku migrandi staatuses migrantide juurdepääsu individuaalsele hindamisele, mis võib kaasa tuua seadusliku migrandi staatuse, iga

juhtumi korral eraldi ning selgete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel, eriti juhtudel, mil tegu on laste, noorte ja perekondadega, kui võimalusele vähendada haavatavust, samuti riikide võimalust omandada rohkem teadmisi oma elanike kohta;

- j) kohaldame konkreetseid toetusmeetmeid eesmärgiga tagada, et migrantidel, kes on sattunud transiit- ja sihtriigis kriisiolukorda, on juurdepääs konsulaarkaitsele ja humanitaarabile, sealhulgas hõlbustades piiriülest ja laiemat rahvusvahelist koostööd ning võttes migrantidest elanikkonda arvesse kriisiks valmistumisel, hädaolukorrale reageerimisel ja kriisijärgses tegevuses;
- k) kaasame kohalikke omavalitsusi ja asjaomaseid sidusrühmi haavatavas olukorras migrantide tuvastamisse, suunamisse ja abistamisse, sealhulgas riiklike kaitseasutuste, õigusabi pakkujate ja teenuseosutajatega sõlmitud lepingute kaudu, samuti kaasates mobiilseid reageerimismeeskondi, kui need on olemas;
- l) töötame välja riiklikud poliitikad ja programmid, et täiustada riigi reaktsiooni, mis vastab haavatavas olukorras migrantide vajadustele, sealhulgas võttes arvesse üleilmse migratsioonirühma põhimõtete ja suuniste asjakohaseid soovitusi, mida toetavad praktilised suunised haavatavas olukorras migrantide inimõiguste kaitse kohta.

8. EESMÄRK. Elude päästmine ja kooskõlastatud rahvusvaheliste jõupingutuste tegemine kadunuks jäänud migrantide leidmiseks

24. Pühendumuse sellele, et teha rahvusvahelist koostööd, et päästa elusid ning ära hoida surmajuhtumeid ja vigastusi individuaalsete või ühiste otsingu- ja päästeoperatsioonide ning asjakohase teabe ühtlustatud kogumise ja vahetamise kaudu, võttes kollektiivse vastutuse kõikide migrantide elude hoidmise eest kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Lisaks pühendumuse sellele, et tuvastada isikud, kes on surnud või kadunuks jäänud, ning hõlbustada teabevahetust nende perekondadega. Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) töötame välja menetlused ja kokkulepped, mis käsitlevad migrantide otsinguid ja päästmist, mille peamine eesmärk on kaitsta migrantide õigust elule, mis toetab kollektiivse väljasaatmise keeldu, garanteerib nõuetekohase menetluse ja individuaalsed hindamised, suurendab vastuvõtu- ja abistamissuutlikkust ning tagab, et migrantidele üksnes humanitaarabi laadse abi andmist ei peeta ebaseaduslikuks;
- b) vaatame läbi rändega seotud poliitikate ja seaduste mõjud eesmärgiga tagada, et need ei suurenda ega tekita riski, et migrantid jäävad kadunuks, sealhulgas tuvastades ohtlikud transiiditeed, mida migrantid kasutavad, tehes koostööd teiste riikidega ning asjaomaste sidusrühmade ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, et tuvastada kontekstiga seotud riskid ja luua mehhanismid, et ära hoida selliseid olukordi ja neile reageerida, pöörates eritähelpanu lapsmigrantidele, eriti neile, kes on saatjata või perekonnast eraldatud;
- c) võimaldame migrantidel suhelda viivitamata oma perekondadega, et anda neile teada, et nad on elus, hõlbustades juurdepääsu teabevahenditele liikumisteede ääres ja nende sihtkohas, sealhulgas kinnipidamiskohtades, samuti juurdepääsu konsulaaresindustele, kohalikele ametiasutustele ja organisatsioonidele, mis võivad pakkuda abi perekonna kontaktandmete leidmisel, eriti saatjata või eraldatud lapsmigrantide, aga ka noorukite korral;
- d) loome piiriülesed kooskõlastuskanalid, sealhulgas konsulaarkoostöö kaudu, ning määrame kontaktpunktid perekondade jaoks, kes otsivad kadunuks jäänud migrante, mille kaudu saab hoida perekondi kursis otsingute seisuga ja saada muud asjakohast teavet, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusel ja kaitstes isikuandmeid;
- e) kogume, tsentraliseerime ja süstematiseerime andmeid, mis puudutavad surnukehasid, ning tagame jälgitavuse pärast matmist, kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud kohtumeditiinistandarditega ning loome riikidevahelisel tasandil kooskõlastuskanalid, et hõlbustada tuvastamist ja perekondadele teabe andmist;

- f) teeme kõik jõupingutused, sealhulgas rahvusvahelise koostöö kaudu, et saada kätte ja tuvastada surnud migrantide säilmed ning saata need nende päritoluriiki tagasi, austades leinavate perekondade soove, ning hõlbustame tuvastamata isikute korral tuvastamist ja järgnevat säilmete kättesaamist, tagades, et surnud migrantide säilmeid käsitletakse väärikalt, austavalt ja nõuetekohaselt.

9. EESMÄRK. Migrantide smugeldamisele riikidevahelise reaktsiooni tugevdamine

- 25. Pühendumuse sellele, et teha suuremaid jõupingutusi eesmärgiga ära hoida migrantide smugeldamist ja sellega võidelda, suurendades suutlikkust ja rahvusvahelist koostööd, et ära hoida ja uurida migrantide smugeldamist ning mõista selle eest süüdi ja määrata karistusi, et lõpetada smugeldamisvõrgustike karistamatus. Lisaks pühendumuse sellele, et tagada, et migrantide suhtes ei esitata kriminaalsüüdistust asjaolu eest, et nad on sattunud smugeldamise ohvriks, hoolimata võimalikust süüdistusest teiste riigisisese õiguse rikkumiste eest. Samuti pühendumuse sellele, et tuvastada smugeldatud migrantid eesmärgiga kaitsta nende inimõiguseid, võttes arvesse naiste ja laste erivajadusi ning abistades eelkõige neid migrante, keda on smugeldatud raskendavatel asjaoludel, kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) edendame rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni (UNTOC) täiendava maa-, mere- ja õhuteed pidi üle riigipiiri välismaalase ebaseaduslikku toimetamist tõkestava protokollit ratifitseerimist, sellega ühinemist ja selle rakendamist;
- b) kasutame riikidevahelisi, piirkondlikke ja kahepoolseid mehhanisme, et jagada asjakohast teavet ja luureteavet smugeldamisteede ja -meetodite, smugeldamisvõrgustike rahaliste tehingute ning smugeldatud migrantide haavatavuse kohta ning muid andmeid, et lammutada smugeldamisvõrgustikud ja parandada ühist reaktsiooni;
- c) töötame rändeteedel välja sooküsimusi arvesse võtvad ja laste vajadusi arvestavad koostööprotokollid, milles esitatakse sammsammulised meetmed, et piisavalt tuvastada smugeldatud migrantid ja neid abistada kooskõlas rahvusvahelise õigusega, samuti hõlbustada piiriülest õiguskaitset ja luurekoostööd, et ära hoida migrantide smugeldamist ja selle vastu võidelda eesmärgiga lõpetada smugeldajate karistamatus ja ära hoida ebaseaduslikku rännet, tagades samal ajal, et smugeldamisvastased meetmed austavad täielikult inimõiguseid;
- d) võtame vastu õiguslikud ja muud meetmed, mida võib olla vaja, et määratleda migrantide smugeldamine kui kuritegu, kui see on toime pandud tahtlikult ja eesmärgiga tagada smugeldajale otse või kaudselt rahaline või muu materiaalne kasu, ning kehtestada rangemad karistused migrantide smugeldamise eest raskendavatel asjaoludel kooskõlas rahvusvahelise õigusega;
- e) töötame välja asjakohased poliitikad ja menetlused ning vaatame neid läbi ja muudame neid, et eristada migrantide smugeldamise ja inimkaubanduse kuritegusid, kasutades õigeid määratlusi ja kohaldades nende eri kuritegude suhtes erinevat reaktsiooni, tunnistades samal ajal, et smugeldatud migrantidest võivad samuti saada inimkaubanduse ohvrid, kes vajavad seega asjakohast kaitset ja abi;
- f) võtame meetmeid, et ära hoida migrantide smugeldamine rändetsükli jooksul partnerluses teiste riikide ja asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas tehes koostööd arengu, avaliku teabe, õigusemõistmise ning koolituse ja tehnilise suutlikkuse suurendamise vallas riigi ja kohalikul tasandil, pöörates eritähelpanu geograafilistele piirkondadele, kust ebaseaduslik ränne süstemaatiliselt pärineb.

10. EESMÄRK. Inimkaubanduse ennetamine, takistamine ja kõrvaldamine rahvusvahelise rände kontekstis

26. Pühendumuse sellele, et võtta õiguslikke ja muid meetmeid, et ennetada ja takistada inimkaubandust ja see kõrvaldada rahvusvahelise rände kontekstis, suurendades suutlikkust ja rahvusvahelist koostööd, et uurida inimkaubandust ning mõista selle eest süüdi ja selle eest karistada, pärssides nõudlust, mis toetab ärakasutamist, mis toob kaasa inimkaubanduse, ning lõpetades inimkaubandusvõrgustike karistamatuse. Lisaks pühendumuse sellele, et parandada selliste migrantide tuvastamist ja kaitset ning neile osutatavat abi, kellest on saanud inimkaubanduse ohvrid, pöörates eritähelepanu naistele ja lastele.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) edendame rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni (UNTOC) täiendava naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokollitratifitseerimist, sellega ühinemist ja selle rakendamist;
- b) edendame inimkaubanduse vastu võitlemise üleilmse tegevuskava rakendamist ning võtame arvesse ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo inimkaubanduse vastase võitluse töövahendi asjakohaseid soovitusi ja muid selle büroo asjakohaseid dokumente, töötades välja ja rakendades riigi ja piirkondlikku poliitikat ja meetmeid seoses inimkaubandusega;
- c) jälgime ebaseadusliku rände teid, mida inimkaubanduse võrgustikud võivad kasutada, et värvata ja muuta ohvriks smugeldatud või ebaseaduslikke migrante, eesmärgiga tugevdada koostööd kahepoolset, piirkondlikul ja piirkondadevahelistel tasanditel seoses ennetamise, uurimise ja toimepanijatele süüdistuse esitamisega, samuti inimkaubanduse ohvrite tuvastamise, kaitsmise ja abistamisega;
- d) jagame asjaomast teavet ja luureteavet riikidevaheliste ja piirkondlike mehhanismide kaudu, sealhulgas inimkaubanduse võrgustike töömeetodite, majanduslike mudelite ja tingimuste kohta, tugevdame koostööd kõikide asjaomaste osaliste vahel, sealhulgas finantsalase luureteabe üksuste, seadusandjate ja finantsasutuste vahel, et teha kindlaks ja katkestada finantsvood, mis on seotud inimkaubandusega, ning edendada õigusosalast koostööd ja täitmise tagamist eesmärgiga tagada aruandekohustus ja lõpetada karistamatus;
- e) kohaldame meetmeid, mis puudutavad eelkõige selliste naiste, meeste, tüdrukute ja poiste haavatavust nende rändestaatusest olenemata, kellest on saanud või kellest võivad saada inimkaubanduse või muude ärakasutamise vormide ohvrid, hõlbustades juurdepääsu õigusemõistmisele ja ohutule teavitamisele ilma kinnipidamise, väljasaatmise või karistuse hirmuta, keskendudes ennetamisele, tuvastamisele, asjakohasele kaitsele ja abile ning teatavate väärkohtlemise ja ärakasutamise vormidega tegelemisele;
- f) tagame, et õigusaktides, rändepoliitikas ja planeerimisel, samuti kohtulikes süüdistustes kasutatud inimkaubanduse mõisted on kooskõlas rahvusvahelise õigusega, et teha vahet inimkaubandusel ja migrantide smugeldamisel,
- g) tugevdame õigusakte ja asjaomaseid menetlusi, et parandada inimkaubitsejatele süüdistuse esitamist, ära hoida inimkaubanduse ohvriteks olevate migrantide kriminaliseerimist inimkaubandusega seotud õigusrikkumiste eest, ning tagame, et ohver saab asjakohast kaitset ja abi, mis ei sõltu koostööst ametiasutustega kahtlustatavate inimkaubitsejate vastu;
- h) tagame migrantidele, kellest on saanud inimkaubanduse ohvrid, kaitse ja abi, näiteks füüsilise, psühholoogilise ja sotsiaalse taastumise meetmed, samuti meetmed, mis võimaldavad neil jääda asjaomastel juhtudel alaliselt või ajutiselt sihtriiki, suurendades ohvrite jaoks õiguskaitse, sealhulgas heastamise ja hüvitamise kättesaadavust kooskõlas rahvusvahelise õigusega;
- i) loome riiklikud ja kohalikud teabesüsteemid ning koolitusprogrammid, mis hoiatavad ja harivad kodanikke, töandjaid ning riigi- ja õiguskaitseametnikke ning suurendavad suutlikkust teha kindlaks inimkaubanduse märke, nagu sunniviisiline töö ja lapstööjõu kasutamine päritolu-, transiit- ja sihtriikides;
- j) investeerime partnerluses asjaomaste sidusrühmadega teadlikkuse suurendamise kampaaniasse, mis on mõeldud migrantidele ja võimalikele migrantidele ning mis käsitlevad inimkaubanduse riske ja ohte, ning pakume neile teavet inimkaubanduse ärahoidmise ja sellest teatamise kohta.

11. EESMÄRK. Lõimitud, turvaline ja kooskõlastatud piirihaldus

27. Pühendumuse sellele, et hallata oma riigi piire kooskõlastatult, edendades kahepoolset ja piirkondlikku koostööd, tagades riikide, kogukondade ja migrantide turvalisuse ning hõlbustades turvalist ja seaduslikku inimeste piiriülest liikumist, ennetades samal ajal ebaseaduslikku rännet. Lisaks pühendumuse sellele, et rakendada piirihalduspoliitikat, mis austab riikide suveräänsust, õigusriigi põhimõtet, rahvusvahelise õiguse kohaseid kohustusi, kõikide migrantide inimõiguseid nende rändestaatusest olenemata ning mis on mittediskrimineeriv, sooküsimusi arvesse võttev ja laste vajadustega arvestav.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) edendame rahvusvahelist, piirkondlikku ja piiriülest piirihaldusalast koostööd, võttes arvesse konkreetset olukorda transiitriikides, haavatavas olukorras migrantide nõuetekohase tuvastamise, õigeaegse ja tõhusa suunamise, abistamise ja asjakohase kaitse vallas rahvusvahelistel piiridel või nende läheduses kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega, võttes vastu kogu valitsust hõlmavad lähenemisviisid, rakendades ühiseid piiriüleseid koolitusi ning soodustades suutlikkuse suurendamise meetmeid;
- b) kehtestame asjakohased struktuurid ja mehhanismid tõhusaks lõimitud piirihalduseks, tagades põhjalikud ja tõhusad piiriületusprotseduurid, sealhulgas saabuvate isikute eelkontrolli, reisijaid vedavatest sõidukitest eelneva teavitamise ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise kaudu, toetades samal ajal mittediskrimineerimise põhimõtet, austades õigust eraelu puutumatusel ja kaitstes isikuandmeid;
- c) vaatame läbi ja muudame asjakohaseid riiklikke menetlusi piiride seireks, individuaalseks hindamiseks ja küsitlusprotsessideks, et tagada nõuetekohane protsess rahvusvahelistel piiridel ning see, et kõiki migrante koheldakse kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega, sealhulgas tehes koostööd riiklike inimõiguste institutsioonide ja teiste oluliste sidusrühmadega;
- d) töötame välja tehnilise koostöö kokkulepped, mis võimaldavad riikidel taotleda ja pakkuda vara, seadmeid ja muud tehnilist abi, et tugevdada piirihaldust, eelkõige otsingute ja päästetööde valdkonnas, samuti muudes hädaolukordades;
- e) tagame, et lastekaitseasutusi teavitatakse viivitamata ja neile tehakse ülesandeks osaleda lapse parimate huvide kindlaksmääramise menetlustes, kui saatjata või perekonnast eraldatud laps ületab rahvusvahelise riigipiiri, kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas koolitades piiriametnikke lapse õiguste ja lapse vajadusi arvestavate menetluste vallas, näiteks selliste menetluste puhul, mis takistavad perekondade eraldamist ja tagavad perekondade taasühendamise, kui perekond on eraldatud;
- f) vaatame läbi ja muudame asjaomaseid õigusnorme, et määrata kindlaks, kas sanktsioonid on asjakohased, eesmärgiga käsitleda ebaseaduslikku sisenemist või riigis viibimist ning, kui see on nii, siis tagada, et need on proportsionaalsed, õiglased, mittediskrimineerivad ja täielikult kooskõlas nõuetekohase protsessiga ja muude kohustustega rahvusvahelise õiguse alusel;
- g) parandame piiriülest koostööd naaber- ja teiste riikide vahel seoses selliste isikute kohtlemisega, kes ületavad või üritavad ületada rahvusvahelisi piire, sealhulgas võttes arvesse asjaomaseid soovitusi, mis on esitatud ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo soovituslikes põhimõtetes ja suunistes, mis käsitlevad inimõiguseid rahvusvahelistel piiridel, tehes kindlaks parimad tavad.

12. EESMÄRK. Rändemenetluste kindluse ja prognoositavuse tugevdamine asjakohaseks seireks, hindamiseks ja teavitamiseks

28. Pühendumuse sellele, et suurendada rändemenetluste õiguskindlust ja prognoositavust, töötades välja tõhusad ja inimõigustel põhinevad mehhanismid ning neid tugevdades eesmärgiga tagada piisav ja õigeaegne seire ja kõikide migrantide individuaalne hindamine eesmärgiga teha kindlaks asjakohased suunamismenetlused ja hõlbustada neile juurdepääsu kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) suurendame rändementluste läbipaistvust ja juurdepääsetavust, teavitades sisenemise, vastuvõtmise, riigis viibimise, töötamise, õppimise või muude toimingute nõuetest ning võttes kasutusele tehnoloogia, et lihtsustada kohaldamist eesmärgiga ära hoida tarbetuid viivitusi ning riikide ja migrantide kulusid;
- b) töötame välja ja viime läbi piirkonnasisesid ja -üleseid konkreetseid inimõiguste ja traumateadlikkuse koolitusi esmastele vastajatele ja valitsusametnikele, sealhulgas õiguskaitseasutustele, piiriametnikele, konsulaaresindajatele ja kohtuorganitele, et hõlbustada ja standardida inimkaubanduse ohvrite, haavatavas olukorras migrantide, sealhulgas laste, eelkõige saatjata või perekonnast eraldatud laste, ning selliste isikute, keda mõjutab mis tahes vormis ärakasutamine ja väärkohtlemine seoses migrantide smugeldamisega raskendavatel asjaoludel, tuvastamist ja nende suunamist, samuti nende asjakohast abistamist ja nõustamist kultuuritundlikul viisil;
- c) kehtestame sooküsimusi arvesse võtvad ja lapse vajadusi arvestavad teavitamismehhanismid, sealhulgas täiustatud seiremeetmed ja individuaalsed hindamised piiridel ja esimeses saabumiskohas, kohaldades standardseid tegevuskordasid, mis on välja töötatud kohalike ametiasutuste, riiklike inimõiguste institutsioonide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonnaga kooskõlastatult,
- d) tagame, et lapsmigrandid tuvastatakse viivitamata kohtades, kuhu nad transiit- ja sihtriigis esimesena saabuvad, ning kui nad on saatjata või perekonnast eraldatud, siis nad suunatakse viivitamata lastekaitseasutustesse ja muudesse asjakohastesse talitustesse ning neile määratakse pädev ja erapooletu eestkostja, ning seda, et kaitstakse perekonna ühtsust ning et igäüht, kes väidab õiguspäraselt, et ta on laps, koheldakse sellena, välja arvatud juhul, kui valdkonnaülesel, sõltumatul ja lapse vajadusi arvestaval vanuse hindamisel on teisiti kindlaks määratud;
- e) tagame, et mitmeid tegureid hõlmavate liikumiste korral antakse nõuetekohaselt, õigeaegselt ja tõhusalt asjakohast teavet riigisiseste seaduste ja menetluste kohaste õiguste ja kohustuste kohta, sealhulgas seoses riiki sisenemise ja riigis viibimise nõuetega, kättesaadavate kaitse vormidega ning tagasipöördumise ja taasintegreerimise võimalustega, ning et see teave on kättesaadav.

13. EESMÄRK. Rändega seotud kinnipidamise kasutamine üksnes viimase abinõuna ning püüe leida alternatiivseid võimalusi

29. Pühendume sellele, et tagada, et igasugune kinnipidamine rahvusvahelise rände kontekstis järgib nõuetekohast menetlust, ei ole meelevaldne, põhineb seadustel, vajadusel, proportsionaalsusel ja individuaalsetel hinnangutel, viiakse läbi volitatud ametnike poolt ning lühima võimaliku ajavahemiku jooksul, olenemata sellest, kas kinnipidamine ilmneb sisenemise hetkel, transiidi ajal või tagasipöördumise menetluses ning olenemata selle kohal liigist, kus kinnipidamine toimub. Lisaks pühendume sellele, et seada prioriteediks vabadusekaotusega alternatiivid kinnipidamisele, mis on kooskõlas rahvusvahelise õigusega, ning kasutada inimõigustel põhinevat lähenemist igasugusele migrantide kinnipidamisele, kasutades kinnipidamist üksnes viimase abinõuna.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) kasutame asjaomaseid olemasolevaid inimõiguste mehhanisme, et täiustada migrantide kinnipidamise sõltumatut seiret, tagades et seda kasutatakse viimase abinõuna, ei esine inimõiguste rikkumisi ning riik edendab, rakendab ja laiendab kinnipidamise alternatiive, eelistades vabadusekaotusega meetmeid ja kogukonnapõhise hoolduse kokkuleppeid, eriti perekondade ja laste korral;
- b) koondame kokku ulatusliku andmehoidla, et levitada inimõigustel põhinevate kinnipidamise alternatiivide parimaid tavasid rahvusvahelise rände kontekstis, sealhulgas hõlbustades korrapäraselt teabevahetust ja algatuste väljatöötamist, tuginedes edukatele tavadele eri riikides ning riikide ja asjaomaste sidusrühmade vahel;

- c) vaatame läbi ja muudame asjaomaseid õigusakte, poliitikaid ja tavasid, mis on seotud rändega seotud kinnipidamisega, eesmärgiga tagada, et migrante ei peeta kinni meelevaldselt, kinnipidamisotsused põhinevad seadusel, on proportsionaalsed, neil on õiguspärane eesmärk ning need on tehtud individuaalselt, järgides täielikult nõuetekohast menetlust ja kaitsemeetmete menetlust, ning et rändega seotud kinnipidamist ei edendata kui hoiatust ega kasutata migrantide julma, ebainimliku või alandava kohtlemise vormina, kooskõlas rahvusvahelise inimõigusi käsitleva õigusega;
- d) tagame transiit- ja sihtriikides õiguskaitses kättesaadavuse kõikidele migrantidele, kes on kinni peetud või võidakse kinni pidada, sealhulgas hõlbustades juurdepääsu tasuta või taskukohasele õigusabile ning kvalifitseeritud ja sõltumatu juristi abile, samuti juurdepääsu teabele ja õigust vabadust piirava julgeolekumeetme korrapärasele läbivaatamisele;
- e) tagame, et kõiki kinnipeetavaid migrante teavitatakse nende kinnipidamise põhjustest keeles, millest nad aru saavad, ning hõlbustame nende õiguste kasutamist, sealhulgas viivitamatut suhtlust asjaomaste konsulaar- või diplomaatiliste esinduste, õiguslike esindajatega ja perekonnaliikmetega kooskõlas rahvusvahelise õigusega ja nõuetekohase menetluse garantiidega;
- f) vähendame kinnipidamise negatiivseid ja võimalikke kestvaid mõjusid migrantidele, garanteerides nõuetekohase menetluse ja proportsionaalsuse ning selle, et see kestab lühimat aega, kaitseb füüsilist ja vaimset puutumatus ning tagab vähemalt juurdepääsu toidule, põhitervishoiule, õiguslikule suunamisele ja õigusabile, teavitamisele ja teabevahetusele, samuti piisavale eluasemele kooskõlas rahvusvahelise inimõigusi käsitleva õigusega;
- g) tagame, et kõik valitsusasutused ja erasektori osalised, kellele on tehtud nõuetekohaselt ülesandeks hallata rändega seotud kinnipidamist, teevad seda nii, et see on kooskõlas inimõigustega, ning et neid koolitatakse mittediskrimineerimise ning meelevaldse vahistamise ja kinnipidamise ennetamise kontekstis ning nad vastutavad inimõiguste rikkumiste või kuritarvitamise eest;
- h) kaitseme ja austame alati laste õiguseid ja parimaid huve nende rändestaatusest olenemata, tagades kinnipidamisele ulatuslikus valikus alternatiivide olemasolu ja kättesaadavuse, et ära hoida vabadusekaotus, eelistades kogukonnapõhise hoolduse kokkuleppeid, mis tagavad juurdepääsu haridusele ja tervishoiule ning austavad nende õigust perekonnaelule ja perekonna ühtsusele, ning töötades lapse kinnipidamise tava lõpetamise nimel rahvusvahelise rände kontekstis.

14. EESMÄRK. Konsulaarkaitse, abi ja koostöö edendamine kogu rändetsükli jooksul

- 30. Pühendume sellele, et tugevdada oma konsulaarkaitset ja abi oma kodanikele välisriigis, samuti riikidevahelist konsulaarkaitset, et kaitsta igal ajal paremini kõikide migrantide õiguseid ja huve, ning tugineda konsulaaresinduste funktsioonidele, et parandada migrantide ning päritolu-, transiit- ja sihtriikide ametiasutuste vahelist suhtlust kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) teeme koostööd, et tagada konsulaarsuutlikkus, koolitame konsulaarametnikke, edendame ühiselt konsulaartenuste osutamise korda, kui eri riigid ei ole selleks suutlikud, sealhulgas tehnilise abi kaudu, ning arendame kahepoolseid või piirkondlikke kokkuleppeid konsulaarkoostöö eri aspektide kohta;
- b) kaasame asjaomaseid konsulaar- ja rändeametnikke olemasolevatesse üleilmsetesse ja piirkondlikesse rändealastesse foorumitesse, et vahetada teavet ja parimaid tavaid ühise mure küsimustes, mis puudutavad välisriigis asuvaid kodanikke ning aitavad tagada kõikehõlmava ja tõenduspoliitika väljatöötamise;
- c) sõlmime kahepoolseid või piirkondlikke kokkuleppeid konsulaarabi ja esindamise kohta kohtades, kus riikidel on huvi tugevdada rändega seotud konsulaartenuseid, aga ei ole diplomaatiliselt või konsulaaresindust;
- d) tugevdame konsulaarsuutlikkust, et teha kindlaks, kaitsta ja abistada oma kodanikke, kes asuvad välisriigis ja on haavatavas olukorras, sealhulgas inim- või tööõiguste rikkumise või väärkohtlemise

ohvreid, kuriteohvreid, inimkaubanduse ohvreid, migrante, kes on smugeldatud raskendavatel asjaoludel, ning võõrtöötajaid, keda kasutatakse värbamisprotsessis ära, pakkudes sellega seoses konsulaarametnikele koolitust inimõigustel põhinevate, sooküsimusi arvesse võtvate ja lapse vajadustega arvestavate toimingute kohta;

- e) anname oma välisriigis asuvatele kodanikele võimaluse registreeruda päritoluriigis tihedas koostöös konsulaar-, riikide ja kohalike ametiasutustega, samuti asjaomaste rändeorganisatsioonidega kui vahendiga hõlbustada teavet, teenuseid ja abi hädaolukorras migrantidele ning tagada migrantide juurdepääs asjakohasele ja õigeaegsele teabele, näiteks luues abiliine või konsolideerides riiklikke digitaalseid andmebaase, toetades samal ajal õigust eraelu puutumatusel ja kaitstes isikuandmeid;
- f) pakume oma kodanikele konsulaartoetust, tagades abi, sealhulgas seoses kohalike õigusaktide ja kommetega, koostöö ametiasutustega, rahalise kaasamise ja äritegevusega alustamise, samuti asjakohaste dokumentide, näiteks reisidokumentide ja konsulaaresinduste välja antud isikut tõendavate dokumentide väljaandmise kaudu, mis hõlbustavad juurdepääsu teenustele, abi erakorralistes olukordades, pangakonto avamist ja juurdepääsu rahaülekannete võimalustele.

15. EESMÄRK. Migrantidele põhiteenustele juurdepääsu tagamine

- 31. Pühendumuse sellele, et tagada, et kõik migrantid saavad oma rändestaatusest olenemata kasutada oma inimõiguseid tänu turvalisele juurdepääsule põhiteenustele. Lisaks pühendumuse sellele, et tugevdada migrante kaasavaid teenuste osutamise süsteeme, olenemata sellest, et riikide kodanikud ja seaduslikud migrantid võivad olla õigustatud saama põhjalikumaid teenuseid, tagades samal ajal, et igasugune eristav kohtlemine peab põhinema seadusel, olema proportsionaalne, taotlema õiguspärast eesmärki, olema kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) kehtestame seaduseid ja võtame meetmeid, et tagada, et teenuste osutamine ei tekita migrantide diskrimineerimist rassi, nahavärvi, soo, keele, usu, poliitiliste või muude veendumuste, etnilise või sotsiaalse päritolu, varalise seisuga, sünni, puude või muul põhjusel, olenemata juhtumitest, mil teenuse eristav osutamine, tuginedes rändestaatusele, võib olla asjakohane;
- b) tagame, et koostöö teenuseosutajate ja immigratsiooniasutuste vahel ei süvendaks ebaseaduslike migrantide haavatavust, kahjustades nende ohutut juurdepääsu põhiteenustele või rikkudes ebaseaduslikult inimõiguseid, nagu õigus privaatsusele, vabadusele ja isiku turvalisusele põhiteenuste osutamise kohtades;
- c) kehtestame ja tugevdame terviklikke ja lihtsasti juurdepääsetavaid teeninduspunkte kohalikul tasandil, mis kaasavad migrante, pakuvad asjakohast teavet põhiteenuste kohta sugu ja puuet ning lapse vajadusi arvestaval viisil, ning hõlbustame ohutut juurdepääsu nendele;
- d) kehtestame sõltumatud institutsioonid või anname neile volitused riigi või kohalikul tasandil, näiteks riiklikud inimõiguste institutsioonid, et võtta vastu, uurida ja jälgida kaebusi olukordade kohta, milles migrantide juurdepääs põhiteenustele on korrapäraselt takistatud või pärsitud, hõlbustame juurdepääsu heastamisele ning töötame tegelike muudatuste nimel.
- e) lõimime migrantide tervisevajadused riikide ja kohalikesse tervishoiupoliitikatesse ja -kavadesse, näiteks suurendades teenuste osutamise suutlikkust, hõlbustades taskukohast ja mittediskrimineerivat juurdepääsu, vähendades suhtlusbarjääre ja koolitades tervishoiuteenuste osutajaid kultuuriliselt tundliku teenuste osutamise teemal, et edendada migrantide ja kogukondade üldist füüsilist ja vaimset tervist, sealhulgas võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni põgenike ja migrantide tervise edendamise prioriteetides ja juhtpõhimõtetes esitatud asjakohaseid soovitusi;
- f) tagame kaasava ja usaldusväärse kvaliteetse hariduse lapsmigrantidele ja noortele migrantidele ning hõlbustame juurdepääsu elukestvate õppe võimalustele, sealhulgas tugevdades haridussüsteemide

suutlikkust ning hõlbustades mittediskrimineerivat juurdepääsu väikelapse arengule, formaalharidusele, mitteformaalsetele haridusprogrammidele laste jaoks, kellele formaalne süsteem ei ole kättesaadav, töökohal toimuvat ja kutseõpet, tehnilist haridust ja keeleõpet, samuti tugevdades partnerlusi kõikide sidusrühmadega, kes saavad toetada neid jõupingutusi.

16. EESMÄRK. Migrantide ja ühiskonna mõjuvõimu suurendamine, et saavutada täielik kaasamine ja sotsiaalne ühtekuuluvus

32. Pühendumuse sellele, et toetada kaasavat ja sidusat ühiskonda, suurendades migrantide mõjuvõimu, et nad saaksid aktiivseteks ühiskonnaliikmeteks, ning edendades vastuvõtivate kogukondade ja migrantide vastastikust kaasamist nende omavaheliste õiguste ja kohustuste kasutamisel, sealhulgas sihtriigi seaduste järgimist ja kommete austamist. Lisaks pühendumuse sellele, et tugevdada kõikide ühiskonnaliikmete heaolu, vähendades erinevusi, hoides ära polarisatsiooni ja suurendades üldsuse kindlustunnet rändega seotud poliitika ja institutsioonide suhtes kooskõlas kinnitusega, et täielikult integreerunud migrantid on paremal positsioonil, et aidata kaasa jõukusele.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) edendame vastastikust austust sihtkommunide ja migrantide kultuuride, traditsioonide ja kommete suhtes, vahetades ja rakendades parimaid tavasid, mis käsitlevad integratsioonipoliitikat, -programme ja -tegevusi, sealhulgas viise, kuidas edendada mitmekesisuse aktsepteerimist ning hõlbustada sotsiaalset ühtekuuluvust ja kaasamist;
- b) kehtestame kõikehõlmavad ja vajadustel põhinevad lahkumiseelsed ja saabumisejärgsed programmid, mis võivad hõlmata õiguseid ja kohustusi, põhikeeleõpet, samuti teavitamist sotsiaalsete normide ja kommete kohta sihtriigis;
- c) töötame välja riiklikud lühiajalised, keskmise tähtajaga ja pikaajalised poliitilised eesmärgid seoses migrantide kaasamisega ühiskonda, sealhulgas seoses tööturule integreerimise, perekondade taasühendamise, hariduse, mittediskrimineerimise ja tervise, tugevdades partnerlusi asjaomaste sidusrühmadega;
- d) tegutseme selle nimel, et saavutada kaasavad tööturud ja võõrtöötajate täielik osalemine formaalses majanduses, hõlbustades juurdepääsu inimväärsele tööle ja tööhõivele, milleks nad on kõige paremini kvalifitseeritud kooskõlas kohaliku ja riigi tööturu nõudlusega ja oskuste pakkumisega;
- e) suurendame naissoost migrantide mõjuvõimu, kõrvaldades soopõhised diskrimineerivad piirangud formaalsele töölevõtmisele, tagades õiguse ühinemisvabadusele ning hõlbustades juurdepääsu asjaomastele põhiteenustele kui meetmeid, millega edendada nende liidriseisust ja garanteeritakse nende täielik, vaba ja võrdne osalemine ühiskonnas ja majanduses;
- f) loome kogukonnakeskused või kohalikul tasandil programmid, et hõlbustada migrantide osalemist vastuvõtvas ühiskonnas, kaasates migrante, kogukonnaliikmeid, diasporaade organisatsioone, migrantide ühendusi ja kohalikke omavalitsusi kultuuridevahelisse dialoogi, kogemuste vahetamisse, mentorlusprogrammidesse ja ärisidemete arendamisse, mis parandavad lõimimise tulemusi ja edendavad vastastikust austust;
- g) lõikame kasu migrantide ja vastuvõtivate kogukondade oskustest, kultuurilistest teadmistest ja keeleoskusest, arendades ja edendades vastastikust koolitust, sooküsimusi arvesse võtvaid, kutseõppega seotud ja ühiskonda lõimimise kursuseid ja töörihmi;
- h) toetame mitmekultuurilisi tegevusi spordi, muusika, kunsti, kokandusfestivalide, vabatahtliku tegevuse ja muude sotsiaalsete ürituste kaudu, mis hõlbustavad vastastikust arusaamist migrantide ja sihtkogukondade kultuurist ja nende hindamist;
- i) edendame koolikeskkondi, mis on sõbralikud ja ohutud, ning toetame lapsmigrantide püüdlusi, parandades suhteid koolikogukonnaga, lõimides tõenduspõhise rändelas teabe koolide õppekavadesse ning pühendades sihtotstarbelisi ressursse koolidele, kus on suur lapsmigrantide

osakaal, nende integreerimiseks eesmärgiga edendada austust mitmekesisuse vastu ja kaasamist ning ära hoida igas vormis diskrimineerimist, sealhulgas rassismi, ksenofoobiat ja sallimatust;

17. EESMÄRK. Igas vormis diskrimineerimise kaotamine ja tõenduspõhise avaliku arutelu edendamine, et kujundada rände tajumist

33. Pühendumuse sellele, et kõrvaldada igas vormis diskrimineerimine, mõista hukka igasuguse rassismi, rassilise diskrimineerimise, vägivalda, ksenofoobia ja seonduva kõikide migrantide vastase sallimatuse ning nendega võidelda kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega. Lisaks pühendumuse sellele, et edendada avatud ja tõenduspõhist avalikku arutelu rände ja migrantide teemal partnerluses kõikide ühiskonna osadega, mis tekitab realistlikuma, humaansema ja konstruktiivsema tajumise sel teemal. Samuti pühendumuse sellele, et kaitsta väljendusvabadust kooskõlas rahvusvahelise õigusega, tunnistades, et avatud ja vaba arutelu aitab põhjalikumalt mõista kõiki rände aspekte.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) kehtestame, rakendame või hoiame jõus õigusakte, millega karistatakse vihakuritegude ja raskendatud asjaoludel toime pandud vihakuritegude eest, mis on suunatud migrantide vastu, ning koolitatakse õiguskaitse- ja muid riigiametnikke, et tuvastada ja ennetada selliseid kuritegusid ja muid vägivaldaakte, mis on suunatud migrantide vastu, ning neile reageerida, samuti anda ohvritele meditsiinilist, õiguslikku ja psühholoogilist abi;
- b) suurendame migrantide ja kogukondade mõjuvõimu, et mõista hukka igasugused üleskutsed migrantide vastu suunatud vägivald, teavitades neid võimalikest heastamismehhanismidest, ning tagame, et isikud, kes osalevad aktiivselt migrantide vastu suunatud vihakuritegude toimepanekul, võetakse vastutusele kooskõlas riigisiseste õigusaktidega, samal ajal toetades rahvusvahelist inimõigustealast õigust, eelkõige õigust väljendusvabadusele;
- c) edendame sõltumatut, objektiivset ja kvaliteetset meediaväljaannete teavitamist, sealhulgas internetipõhist teavet, tundlikustades ja harides meediaspetsialiste rändega seotud küsimustes ja terminoloogias, investeerides eetilistesse teavitamisstandarditesse ja reklaami ning lõpetades riigi rahastuse või olulise toetuse eraldamise meediaväljaannetele, mis korrapäraselt edendavad migrantide vastu suunatud sallimatust, ksenofoobiat, rassismi ja muid diskrimineerimise vorme, austades täielikult meediavabadust;
- d) kehtestame mehhanismid, et ära hoida ja tuvastada migrantide rassilist, etnilist ja usulist profiilialüüsi avaliku sektori asutuste poolt, sealhulgas korrapäraseid sallimatuse, ksenofoobia, rassismi ja muid mitmesuguseid ja omavahel seotud diskrimineerimise vorme ning neile reageerida partnerluses riikide inimõiguste institutsioonidega, sealhulgas jälgides ja avaldades suundumuste analüüsi ning tagades juurdepääsu tõhusatele kaebuste lahendamise ja heastamismehhanismidele;
- e) tagame migrantidele ja eriti naissoost migrantidele juurdepääsu riiklikele ja piirkondlikele kaebuste lahendamise ja heastamismehhanismidele eesmärgiga edendada aruandekohustust ja tegeleda valitsuse tegevusega seoses diskrimineerivate tegude ja avaldustega, mis viiakse ellu migrantide ja nende perekondade suhtes;
- f) edendame päritolu-, transiit- ja sihtkogukondadele suunatud teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, et teavitada üldsust seisukohtadest, mis on seotud turvalise, korrapärase ja seadusliku rände positiivse panusega, tuginedes tõenditele ja faktidele, ning et lõpetada rassism, ksenofoobia ja häbimärgistamine kõikide migrantide suhtes;
- g) kaasame migrante, poliitilisi, usulisi ja kogukondade juhte, samuti haridusepakkujaid ja teenuseosutajaid, et tuvastada ja ära hoida sallimatuse, rassismi, ksenofoobia ja muus vormis diskrimineerimise juhtumeid migrantide ja diasporaade vastu, ning toetame tegevust kohalikes kogukondades, et edendada vastastikust austust, sealhulgas valimiskampaaniate kontekstis.

18. EESMÄRK. Oskuste arendamise investeerimine ning oskuste, kvalifikatsioonide ja pädevuste vastastikuse tunnustamise hõlbustamine

34. Pühendumuse sellele, et investeerida uuenduslikesse lahendustesse, mis hõlbustavad võõrtöötajate oskuste, kvalifikatsioonide ja pädevuste vastastikust tunnustamist, ning edendada nõudlusest tulenevat oskuste arendamist, et optimeerida migrantide tööalast konkurentsivõimet ametlikel tööturgudel sihtriikides ja päritoluriikidesse naasmisel, samuti et tagada inimväärne töö töörande korral.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) töötame välja standardeid ja suuniseid välisriigi kvalifikatsioonide ja mitteformaalselt omandatud oskuste vastastikuseks tunnustamiseks eri sektorites koostöös vastavate valdkondadega eesmärgiga tagada üleilmne vastavus, tuginedes kehtivatele mudelitele ja parimatele tavadele;
- b) edendame tunnistuste läbipaistvust ja riiklike kvalifikatsiooniraamistike vastastikust tunnustamist, leppides kokku standardsetes kriteeriumides, näitajates ja hindamisparameetrites, ning luues ja tugevdades riiklike oskuste profiili koostamise vahendeid, registreid või institutsioone, et hõlbustada tõhusat ja tulemuslikku vastastikuse tunnustamise menetlust kõikidel oskuste tasanditel;
- c) sõlmime kahepoolseid, piirkondlikke või mitmepoolseid vastastikuse tunnustamise lepinguid ning lisame tunnustamise sätted teistesse lepingutesse, näiteks tööjõu liikuvuse või kaubanduslepingutesse, et edendada samaväärsust või võrreldavust riiklikes süsteemides, näiteks automaatseid või juhitavaid vastastikuse tunnustamise mehhanisme;
- d) kasutame tehnoloogiat ja digiteerimist, et hinnata ja vastastikku tunnustada oskuseid põhjalikumalt, tuginedes ametlikele kvalifikatsioonidele ning mitteformaalselt omandatud pädevustele ja töökogemustele igal oskuste tasandil;
- e) loome üleilmseid oskuste partnerlusi riikides, mis soovivad suurendada riikide ametiasutuste ja asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas erasektori ja ametiühingute koolitussuutlikkust, ning toetame töötajate oskuste arendamist päritoluriikides ja migrantide oskuste arendamist sihtriikides eesmärgiga valmistada praktikante ette tööalaseks konkurentsivõimeks kõikide osalevate riikide tööturgudel;
- f) edendame institutsioonidevahelisi võrgustikke ja koostööprogramme partnerlusteks erasektori ja haridusasutuste vahel päritolu- ja sihtriikides, et võimaldada vastastikku kasulikku oskuste arendamise võimalusi migrantide, kogukondade ja osalevate partnerite jaoks, sealhulgas tuginedes parimatele äritegevuse mehhanismi tavadele, mis on välja töötatud üleilmse rände- ja arengufoorumi raames;
- g) osaleme kahepoolsetes partnerlustes ja programmides koostöös asjaomaste sidusrühmadega, mis edendavad oskuste arendamist, liikuvust ja levitamist, näiteks üliõpilaste vahetusprogrammid, stipendiumid, tööalased vahetusprogrammid ning praktika- ja õpipoisiõpe, mis hõlmab pärast nende programmide edukat läbimist abisaajatele võimalusi otsida tööd ja osaleda ettevõtluses;
- h) teeme koostööd erasektori ja tööandjatega, et muuta kättesaadavaks lihtsasti juurdepääsetavad ja sooküsimusi arvesse võtvad kaudsed või veebipõhised oskuste arendamise ja ühitamise programmid igal oskuste tasandil migrantidele, sealhulgas varajased ja töökohapõhised keelekursused, töökohasisene täiendkoolitus ja juurdepääs edasijõudnud koolitusprogrammidele, et suurendada nende tööalast konkurentsivõimet sektorites, kus esineb tööjõunõudlus, tuginedes valdkonna teadmistele tööturu dünaamikast, eelkõige eesmärgiga edendada naiste mõjuvõimu suurendamist majanduses;
- i) edendame võõrtöötajate suutlikkust minna üle ühelt töölt või tööandjalt teisele, tehes kättesaadavaks dokumendid, millega tunnustatakse oskuseid, mis on omandatud töökohal või koolituse kaudu, et optimeerida oskuste parandamise kasutegurit;
- j) arendame ja edendame innovatiivseid viise, et tunnustada vastastikku ning hinnata formaalselt ja mitteformaalselt omandatud oskuseid, sealhulgas tööotsijate õigeaegse ja täiendava koolitamise, mentorluse ja praktikaprogrammide kaudu, et täielikult tunnustada olemasolevaid kvalifikatsioone ja anda välja oskustunnistusi äsja omandatud oskuste kinnitamiseks; k) kehtestame kvalifikatsioonide läbivaatamise mehhanismid ja anname migrantidele teavet selle kohta, kuidas nad

saavad oma oskuseid ja kvalifikatsioone hinnata ja tunnustada enne lahkumist, sealhulgas värbamisprotsessides või varajases etapis pärast saabumist, et suurendada tööalast konkurentsivõimet;

- l) teeme koostööd, et edendada dokumenteerimis- ja teavitamisvahendeid partnerluses asjaomaste sidusrühmadega, kes annavad ülevaate töötajate oskustest ja kvalifikatsioonidest, mida tunnustatakse päritolu-, transiit- ja sihtriikides, et võimaldada töandjatel hinnata võõrtöötajate sobivust tööle kandideerimise protsessides.

19. EESMÄRK. Tingimuste loomine, et migrandid ja diasporaad saaksid täielikult kaasa aidata kestlikule arengule kõikides riikides

35. Pühendumuse sellele, et suurendada migrantide ja diasporaade mõjuvõimu, et kiirendada nende panust arengusse, ning kasutada ära rände kui kestliku arengu allika migrantidele, kinnitades, et ränne on mitmemõõtmeline väga oluline tegelikkus päritolu-, transiit- ja sihtriikide kestlikuks arenguks.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) tagame kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Addis Abeba tegevuskava täieliku ja tõhusa rakendamise, toetades ja hõlbustades rände positiivseid mõjusid kõikide kestliku arengu eesmärkide saavutamisel;
- b) loimime rände arengu planeerimisse ja valdkondlikusse poliitikasse kohalikul, riigi, piirkondlikul ja üleilmsel tasandil, võttes arvesse asjaomaseid kehtivaid poliitikasuuniseid ja soovitusi, näiteks GMG käsiraamat, mis käsitleb rände kaasamist arenguplaneerimisse, et tugevdada poliitilist sidusust ja arengukoostöö tõhusust;
- c) investeerime teadusuuringutesse, mis käsitlevad migrantide ja diasporaade mitterahalise panuse mõju kestlikku arengusse päritolu- ja sihtriikides, näiteks teadmiste ja oskuste siiret, sotsiaalset ja ühiskondlikku kaasamist ja kultuurilist vahetust, eesmärgiga töötada välja tõendus põhine poliitika ja tugevdada üleilmseid poliitilisi arutelusid;
- d) hõlbustame migrantide ja diasporaade panust nende päritoluriigis, sealhulgas luues või tugevdades valitsuse struktuure või mehhanisme kõikidel tasanditel, näiteks spetsiaalsete diasporaade ametite või keskuste kaudu, diasporaade poliitiliste nõuandekomiteede kaudu, mis tegutsevad valitsuse juures, et võtta arvesse migrantide ja diasporaade potentsiaali rände ja arengupoliitika kujundamisel, ning spetsiaalseid diasporaade keskuseid diplomaatilistes või konsulaaresindustes;
- e) arendame sihipäraseid toetusprogramme ja rahalisi tooteid, mis edendavad migrantide ja diasporaade investeringuid ja ettevõtlikkust, sealhulgas pakkudes haldus- ja õigustuge äritegevusega alustamisel, andes stardikapitali, luues diasporaade sidemeid ja diasporaade arengufonde, investeerimisfonde ja korraldades spetsiaalseid messe;
- f) tagame lihtsasti kättesaadava teabe ja suunamise, sealhulgas digiplatvormide kaudu, samuti spetsiaalsete mehhanismide kaudu kooskõlastatud ja tõhusaks rahaliseks, vabatahtlikuks ja filantroopseks migrantide ja diasporaade kaasamiseks, eelkõige humanitaaralases hädaolukorras nende päritoluriigis, sealhulgas kaasates konsulaaresindusi;
- g) võimaldame poliitilist osalust ja migrantide kaasamist nende päritoluriikides, sealhulgas rahu- ja lepitusprotsessides, valimistel ja poliitiliste reformide korral, näiteks luues hääletamisregistrid välisriigis elavatele kodanikele ja parlamentaarse esinduse kaudu kooskõlas riigisiseste õigusaktidega;
- h) edendame rändepoliitikat, mis optimeerib diasporaade kasutegureid päritolu- ja sihtriikides ning nende kogukondades, hõlbustades paindlikke reisimise, töötamise ja investeerimise viise minimaalse halduskoormusega, sealhulgas vaadates läbi ja muutes viisa, elamise ja kodakondsuse regulatsiooni, kui see on asjakohane;
- i) teeme koostööd riikidega, erasektoriga ja töandjate organisatsioonidega, et võimaldada migrantidel ja diasporaadel, eriti nendel, kes tegutsevad väga tehnilistes valdkondades ja kelle järele on suur

nõudlus, tegelema oma kutsetegevusega ja osalema teadmiste siirdes oma koduriikides, ilma et nad kaotaksid tingimata oma töökoha, elamisloa staatuse või teenitud sotsiaalkindlustushüvitised;

- j) loome partnerlusi kohalike ametiasutuste, kohalike kogukondade, erasektori, diasporaade, kodulinna ühingute ja migrantide organisatsioonide vahel, et edendada teadmiste ja oskuste siiret nende päritolu- ja sihtriikide vahel, sealhulgas kaardistades diasporaasid ja nende oskuseid kui vahendit säilitada side diasporaade ja nende päritoluriigi vahel.

20. EESMÄRK. Kiirema, ohutuma ja odavama rahaülekannete edastamise edendamine ning migrantide rahalise kaasamise soosimine

36. Pühendumuse sellele, et edendada rahasaadetiste kiiremat, ohutumast ja odavamast edastamist, arendades edasi olemasolevat soodustavat poliitikat ja õiguskeskkonda, mis võimaldavad rahasaadetiste turul konkurentsi, reguleeritust ja innovatsiooni ning pakkudes sooküsimustega arvestavaid programme ja instrumente, mis suurendavad migrantide ja nende perede rahalist kaasamist. Samuti pühendumuse sellele, et optimeerida rahasaadetiste ümberkujundavat mõju võõrtöötajate ja nende perede heolule ning riikide ketlikule arengule, mõistes, et rahasaadetised on tähtis erakapitali allikas, mida ei saa võrdsustada teiste rahvusvaheliste rahavoogudega, nagu välismaised otseinvesteeringud, ametlik arenguabi või muud avalik-õiguslikud arengu rahastamise allikad. Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) koostame tegevuskava, mille alusel muudame migrantide rahasaadetistega seotud tehingumaksumuse väiksemaks kui 3% ja kaotame rahasaadetiste edastamise võimalused, millega kaasneb 5% ületav tehingumaksumus, aastaks 2030 kooskõlas kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgiga 10c;
- b) propageerime ja toetame ÜRO rahvusvahelist peresiseste rahasaadetiste päeva ning Rahvusvahelise Põllumajanduse Arengu Fondi (IFAD) üleilmset rahasaadetiste, investeerimise ja arengu foorumit, kui olulist kohta, kus luua ja tugevdada koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel, et luua uuenduslikke lahendusi rahasaadetiste odavamaks, kiiremaks ja ohutumaks edastamiseks;
- c) ühtlustame rahasaadetiste turu õigusakte ja suurendame raha saatmise taristu koostegutsemisvõimet koos saatmisvõimaluste pakkujatega, hoolitsedes selle eest, et ebaseaduslike rahavoogude ja rahapesu vastu võitlemise meetmed ei takistaks migrantide rahasaatmist põhjendamatute, ülemääraste või diskrimineerivate nõuete tõttu;
- d) loome soodustava poliitika ja õigusraamistiku, mis edendavad rahasaadetiste turul konkurentsi ja innovatsiooni, kaotavad põhjendamatud maksesüsteemi taristu kasutamise takistused pangaväliste rahasaatmiste osutajate jaoks, kehtestavad rahasaadetistega seotud maksuvabastused või motiveerivad tegurid, soodustavad erinevate teenuseosutajate turulepääsu, motiveerivad erasektorit pakkuma rohkem erinevaid raha saatmise teenuseid ning parandavad väikeste summade saatmise turvalisust ja prognoositavust, unustamata sealjuures riske, ning töötame koos raha saatmise teenuse osutajate ja finantsvaldkonna seadusandjatega välja rahasaadetiste ebaseaduslikest rahavoogudest eristamise meetodika;
- e) töötame rahasaadetiste edastamiseks välja uuenduslikud tehnoloogilised lahendused (nt mobiilimaksud, digitaalsed töövahendid või e-pangandus), et väheneksid kulud, suureneksid kiirus ja turvalisus, saadetisi edastataks rohkem tavakanaleid pidi ning avaneksid sooküsimustega arvestavad edastuskanalid, mida saaks kasutada elanikkond, kellele selliseid teenuseid piisavalt ei pakuta (sh maal elavad, vähese kirjaoskusega ja puudega inimesed);
- f) anname kättesaadavat teavet rahasaadetiste edastamise kulude kohta teenuseosutaja ja edastuskanali kaupa (nt võrdlusveebisaidid), et rahasaadetiste edastamise turul suureneksid läbipaistvus ja konkurents ning hariduse ja koolituse kaudu paraneks finantskirjaoskus ja migrantide ja nende perede kaasamine;
- g) töötame välja programmid ja instrumendid, mille abil suurendada eri oskustega rahasaatjate investeeringuid kohalikku arengusse ja ettevõtlusesse nende päritoluriigis (nt võrdse panustamise

süsteemid, munitsipaalvõlakirjad ja partnerlus kodukoha ühingutega), et suurendada rahasaadetiste ümberkujundavat potentsiaali – et see ei piirduks vaid võõrtöötaja leibkonnaga;

- h) võimaldame naissoost migrantidel saada finantskirjaoskuse koolitust ja kasutada ametlikke rahasaatmissüsteeme ning avada pangakonto, omada ja hallata finantsvara, investeringuid ja ettevõtteid, vähendades nii soolist ebavõrdsust ja soodustades nende osalust majanduses;
- i) võimaldame migrantidel kasutada panganduslahendusi ja finantsinstrumente ning loome neid migrantide (sh madala sissetulekuga ja naiste juhivate leibkondade) jaoks (nt pangakontod, kuhu tööandjad saavad sisse makse teha, säästukontod, laenud ja krediit) koostöös pangandussektoriga.

21. EESMÄRK. Koostöö tegemine ohutu ja väärrika tagasisaatmise ja tagasivõtu hõlbustamisel, samuti kestlikul taasintegreerimisel

37. Pühendume sellele, et soodustada ja teha koostööd ohutu ja väärrika tagasisaatmise nimel, tagada nõuetekohane menetlus, individuaalne hindamine ja tõhusad õiguskaitsevahendid, järgides kollektiivse väljasaatmise ja selliste migrantide tagasisaatmise keeldu, kelle puhul on olemas reaalne tapmise, piinamise või muu julma, ebainimliku või inimväärlikust alandava kohtlemise või karistamise või muu parandamatu kahju oht, järgides rahvusvahelise inimõigustealase õiguse kohaseid kohustusi. Samuti pühendume sellele, et tagada oma kodanike nõuetekohase vastuvõtmise ja tagasivõtmise, austades täiel määral inimõigust naasta oma riiki ja riikide kohustust lubada riiki tagasi oma kodanikud. Peale selle pühendume sellele, et luua kogukonnas isiklikku turvalisust, majanduslikku võimestamist, kaasamist ja sotsiaalset ühtekuuluvust soodustavad tingimused, et tagada migrantide kestlik taasintegreerimine päritoluriigis.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) koostame ja rakendame kahepoolse, piirkondliku ja mitmepoolse koostöö raamistikud ja kokkulepped (sh tagasivõtmiskokkulepped), millega tagatakse migrantide oma riiki tagasi saatmise ja võtmise ohutus, inimväärsus ja täielik kooskõla rahvusvahelise inimõigustealase õigusega (sh lapse õigused), kehtestades selge ja poolte vahel kokku lepitud korra, mis hõlmab menetluslikke kaitsemeetmeid, tagab individuaalse hindamise ja õiguskindluse, ning milles on ka kestlikku taasintegreerimist soodustavad sätted;
- b) soodustame sooküsimuste ja lastega arvestavaid tagasisaatmise ja taasintegreerimise programme, mis võivad sisaldada õiguslikku, sotsiaalset ja rahalist toetust, hoolitsedes selle eest, et kõigi selliste vabatahtlike programmide raames toimivate tagasipöördumiste aluseks on migrandi varasem vabatahtlik teadev nõusolek ning naasjail aidatakse tulemusliku partnerluse kaasabil taasintegreeruda (sh vältides pärast naasmist nende ümberasustamist päritoluriigis);
- c) teeme koostööd kodanike isiku tuvastamisel ja reisidokumentide väljastamisel ohutu ja väärrika tagasisaatmise ja tagasivõtmise eesmärgil, kui inimesel ei ole õigust jääda edasi teise riigi territooriumile, seades sisse usaldusväärsed ja tõhusad oma kodanike identifitseerimise vahendid (nt biomeetriliste tunnuste lisamine rahvastikuregistrisse) ja digiteerides rahvastikuregistri süsteemid, austades täiel määral õigust privaatsusele ja isikuandmete kaitsele;
- d) soodustame konsulaarametnike ning päritolu- ja sihtriikide asjaomaste ametnike ametlikke kontakte ning anname naasvatele migrantidele enne naasmist piisavat konsulaarabi, soodustades reisi- ja muude dokumentide ning teiste teenuste kättesaadavust, et oleks tagatud naasmise ja tagasivõtmise prognoositavus, ohutus ja väärikus;
- e) hoolitseme selle eest, et selliste migrantide tagasisaatmine, kellel puudub juriidiline õigus viibida teise riigi territooriumil, on ohutu ja väärikas, toimub individuaalse hindamise alusel, sellega tegelevad päritolu- ja sihtriigi pädevad ametiasutused koheses ja tulemuslikus koostöös, see võimaldab kasutada kõiki kohaldatavaid juriidilisi õiguskaitsevahendeid, selles järgitakse nõuetekohase menetluse tagatise ja teisi rahvusvahelise inimõigustealase õiguse kohaseid kohustusi;

- f) kehtestame või tugevdame riiklike tagasisaatmise seire mehhanisme koostöös asjaomaste sidusrühmadega, kes esitavad sõltumatuid vastutuse suurendamise soovitusi, et tagada kõigi naasvate migrantide ohutus, vääriskus ja inimõigused;
- g) hoolitseme selle eest, et laste tagasisaatmine ja -võtmine toimub ainult pärast lapsele parima väljaselgitamist, selles arvestatakse õigust peres elamisele, perekonna terviklikkust, last saadab naasmisel vanem, eestkostja või spetsiaalne ametnik, kes jälgib, et päritoluriigis oleks lapse jaoks naasmise ajal olemas sobivad vastuvõtu, hoolitsemise ja taasintegreerimise võimalused;
- h) soodustame naasvate migrantide kestlikku taasintegreerumist päritoluriigi kogukonnaellu, andes neile võrdsed võimalused saada sotsiaalkaitset ja teenuseid, õigusabi, psühhosotsiaalset abi, kutseõpet, inimväärset tööd (tunnustades nende välismaal omandatud oskusi) ja finantsteenuseid, et saada kasu nende ettevõtlikkusest, oskustest ning inimkapitalist kogukonna aktiivsete liikmetena ja kestlikku arengusse panustajatena;
- i) teeme kindlaks nende kogukondade vajadused, kuhu migrantid naasevad, ja püüame neid vajadusi rahuldada, lisades vastavad sätted riiklikesse ja kohalikesse arengustrateegiatesse, taristu kavandamisse, eelarvesse ja teistesse poliitilistesse otsustesse ning tehes koostööd kohalike asutuste ja asjaomaste sidusrühmadega.

22. EESMÄRK. Mehhanismide loomine sotsiaalkaitseõiguste ja väljateenitud toetuste ülekantavuse tagamiseks

- 38. Pühendume sellele, et aidata igasuguste oskustega võõrtöötajatel saada sihtriigis sotsiaalkaitset ja kaasa võtta oma päritoluriigis saadud sotsiaalkaitseõigused ja -toetused ning seda ka siis, kui nad otsustavad minna tööle teise riiki.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) kehtestame või säilitame riiklikud mittediskrimineerivad sotsiaalkaitseüsteemid (sh sotsiaalkaitse alammäärad kodanikele ja migrantidele), järgides ILO soovitusi nr 202 sotsiaalkaitse alammäärade kohta;
- b) sõlmime kahepoolsed, piirkondlikud või mitmepoolsed sotsiaalkindlustuskokkulepped igasuguste oskustega võõrtöötajate väljateenitud toetuste ülekantavuse kohta, kus on kirjas asjaomaste riikide sotsiaalkindlustuse alammäärad, mida kohaldatakse sotsiaalkindlustuse saamise õigusele ja väljamaksetele, (nt pensionid, tervishoiukulud või muud hüvitised), või lisame need sätted teistesse asjaomastesse kokkulepetesse (nt kokkulepped pika- ja lühiajalise tööjõurände kohta);
- c) lisame sotsiaalkindlustusõiguste ja väljateenitud toetuste ülekantavuse sätted riiklikesse sotsiaalkindlustusraamistikesse, määrame päritolu-, läbirände- ja sihtriikides kontaktasutused, kes tegelevad migrantide ülekantavustalustega, sotsiaalkindlustuse kättesaadavuse probleemidega naiste ja eakate puhul, ning loome spetsiaalsed instrumentid, nagu migrantide sotsiaalkindlustusfondid (päritoluriigis), mis migrante ja nende peresid toetavad.

23. EESMÄRK. Rahvusvahelise koostöö ja üleilmsete partnerluste tugevdamine turvalise, korrapärase ja seadusliku rände heaks

- 39. Pühendume sellele, et toetada üksteist siinses globaalses ränderaamistikus sätestatud eesmärkide saavutamisel ja kohustuste täitmisel, tihendades rahvusvahelist koostööd, taaselustades üleilmse partnerluse ning tegutsedes solidaarselt, kinnitades taas kord kui tähtis on kõikehõlmav lõimitud tegutsemisviis, mis soodustab ohutut, korrapärast ja seaduslikku rännet, ning mõistes, et me kõik oleme päritolu-, läbirände- ja sihtriigid. Samuti pühendume sellele, et ühiselt lahendada iga riigi probleeme globaalse ränderaamistiku rakendamisel, pöörates eriti tähelepanu Aafrika teatud riikide, vähim arenenud riikide, merepiirita arenguriikide, väikeste arenevate saareriikide ja keskmiste tuludega riikide raskustele.

Samuti pühendume sellele, et aidata kaasa globaalse ränderaamistiku ning olemasolevate õigus- ja poliitikaraamistike vastastikusele toetavusele, kooskõlastades globaalse ränderaamistiku rakendamise selliste olemasolevate raamistikega, eriti kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 ja Addis Abeba tegevuskavaga, ning et neist oleks aru saada, et ränne ja kestlik areng on mitmetahulised ja omavahel seotud.

Selle pühendumuse järgimiseks tugineme järgmistele toimingutele:

- a) toetame teisi riike globaalse ränderaamistiku ühisel rakendamisel (sh andes rahalist ja tehnilist abi) kooskõlas riiklike prioriteetide, poliitiliste tegevuskavade ja strateegiatega ning kogu valitsust ja ühiskonda hõlmavalt;
- b) tihendame rahvusvahelist ja piirkondlikku koostööd, et kiirendada kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist piirkondades, kust ebaseaduslik sissetulek sageli alguse saab (sest muude struktuursete tegurite kõrval on seal levinud vaesus, töötus, kliimamuutus ja -katastroofid, ebavõrdsus, korruptsioon ja halb valitsemine), kasutades selleks sobivaid koostööraamistikke, uuenduslikku partnerlust ja kõigi asjaomaste sidusrühmade kaasamist, tunnistades siiski iga riigi iseärasust ja ka ühist vastutust;
- c) kaasame ja toetame kohalikke asutusi globaalse ränderaamistiku tulemusliku rakendamise seisukohalt vajaliku rahvusvahelise koostöö vajaduse ja võimaluste tuvastamisel ning kaasama nende arvamused ja prioriteedid rändega seotud arengustrateegiasse, programmidesse ja kavadesse, et järgida head valitsemistava, tagada kõigi valitsemistasandite ja valdkondade poliitika sidusus ning viia rahvusvahelise arengukoostöö tulemuslikkus ja mõju maksimumini;
- d) kasutame suutlikkuse suurendamise mehhanismi ja teisi olemasolevaid instrumente, et parandada asjaomaste asutuste suutlikkust, võttes kasutusele riikide, rahvusvaheliste finantseerimisasutuste, erasektori, rahvusvaheliste organisatsioonide ja teistest allikatest pärinevad tehnilised, rahalised ja inimressursid, et aidata kõigil riikidel täita siinses globaalses ränderaamistikus sätestatud pühendumusi;
- e) sõlmime kooskõlas rahvusvahelise õigusega kahepoolse, piirkondliku või mitmepoolse vastastikku kasuliku, vajadustele vastava ja läbipaistva partnerluse, mis annab üldsust huvitavatele rändepoliitika probleemidele sobivad lahendused ning tegelevad rändega seotud võimaluste ja probleemidega kooskõlas globaalse ränderaamistikuga.

RAKENDAMINE

40. Globaalse ränderaamistiku tulemuslikuks rakendamiseks on vaja kooskõlastatud tegutsemist üleilmsel, piirkondlikul, riiklikul ja kohalikul tasandil (sh sidusaid ÜRO süsteeme).
41. Pühendume sellele, et täita globaalses ränderaamistikus sätestatud eesmärgid ja kohutusi kooskõlas oma visiooni ja juhtpõhimõtetega, tegutsedes tulemuslikult kõigil tasanditel, et soodustada igas etapis ohutut, korrakohast ja seaduslikku rännet. Rakendame globaalset ränderaamistikku oma riikides ning piirkondlikul ja üleilmsel tasandil, arvestades erinevate riiklike olude, võimete ja arengutasemega ning riikliku poliitika ja prioriteetidega. Kinnitame taas tahet järgida rahvusvahelist avalikku õigust ja rõhutame, et globaalset ränderaamistikku tuleb rakendada kooskõlas meie rahvusvahelise õiguse kohaste õiguste ja kohustustega.
42. Rakendame globaalset ränderaamistikku tihedama kahepoolse, piirkondliku ja mitmepoolse koostöö ning taaselustatud üleilmsel partnerluse kaudu solidaarselt. Arendame olemasolevaid mehhanisme, platvorme ja raamistikke edasi, et tegeleda rände kõigi tahkudega. Tunnistades rahvusvahelise koostöö tähtsust eesmärkide ja pühendumuste tulemuslikuks järgimiseks, püüame suurendada põhja ja lõuna, lõunariikide omavahelist ning kolmepoolset koostööd ja abi. Koostöö toimub kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 ja Addis Abeba tegevuskavaga.

43. Looime ÜROs olemasolevaid algatusi edasi arendades suutlikkuse suurendamise mehhanismi, mis toetab liikmesriikide tööd globaalse ränderaamistiku rakendamisel. See võimaldab liikmesriikidel, ÜRO-l ja teistel asjaomastel sidusrühmadel (sh erasektoril ja heategevusfondidel) panustada vabatahtlikult tehnilist, rahalist ja inimressurssi, et suurendada suutlikkust ja soodustada mitmepoolset koostööd. Suutlikkuse suurendamise mehhanism koosneb alljärgnevast:
- a) ühenduskeskus, mis soodustab spetsiifilisi vajadustele vastavaid lõimitud lahendusi:
 - i. annab nõu, hindab ja menetleb riikide arengulahenduste taotlusi;
 - ii. leiab peamisi rakenduspartnereid ÜROs ja väljaspool, võttes arvesse nende suhtelisi eeliseid ja tegevusvõimet;
 - iii. ühendab sarnaste algatuste ja lahenduste taotlused, et võimaldada vastastikust suhtlust ja vältida dubleerimist;
 - iv. tagab mitme asutuse ja sidusrühma tulemuslikku ühist rakendamistööd võimaldava süsteemi;
 - v. leiab rahastamisvõimalusi (sh pannes aluse alustamisfondile);
 - b) alustamisfond, kust saab projektlahenduste elluviimisega alustamise vahendeid:
 - i. annab vajaduse korral alustamisraha, et mingi konkreetne projekt käivitada;
 - ii. annab teiste rahastamisallikate kõrval lisaraha;
 - iii. võtab vastu vahatahtlikke annetusi liikmesriikidelt, ÜRO-lt rahvusvahelistelt finantseerimisasutustelt ja teistelt sidusrühmadelt (sh erasektorilt ja heategevusfondidelt);
 - c) üleilmne teadmiste platvorm kui avatud andmete veebiressurss, mis:
 - i. toimib olemasolevate tõendite, tavade ja algatuste hoidlana;
 - ii. lihtsustab teadmiste kättesaadavust ja lahenduste levitamist;
 - iii. on ülemaailmse rände- ja arengufoorumi partnerlusplatvormi ja muude asjaomaste allikate edasiarendus.
44. Rakendame globaalset ränderaamistikku koostöös ja partnerluses migrantide, kodanikuühiskonna, migrantide ja diasporaorganisatsioonide, kohalike asutuste ja kogukondade, erasektori, ametiühingute, parlamendisaadikute, riiklike inimõigusorganisatsioonide, Rahvusvahelise Punase Risti ja Punase Poolkuu Liikumise, akadeemikute, meedia ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.
45. Kiidame heaks peasekretäri otsuse luua ÜRO migratsioonivõrgustik, et tagada kogu süsteemi hõlmav tulemuslik ja sidus toetus rakendamisele (sh suutlikkuse suurendamise mehhanism) ning jälgida globaalse ränderaamistiku järgimist ja see liikmesriikide vajadustest lähtuvalt läbi vaadata. Sellega seoses märgime, et:
- a) Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon (IOM) tegutseb võrgustiku koordineerija ja sekretariaadina;
 - b) võrgustik kasutab täiel määral ÜRO asjaomaste üksuste tehnilisi teadmisi ja kogemusi;
 - c) võrgustiku tegevus viiakse täielikult kooskõlla olemasolevate koordineerimismehhanismide ja ÜRO arengusüsteemi ümberkorraldamisega.
46. Palume peasekretäril esitada võrgustikult saadud andmete alusel iga kahe aasta tagant globaalse ränderaamistiku rakendamise aruanne, kus on kirjas ka ÜRO süsteemi asjaomane tegevus ja institutsioonilise korralduse toimimine.

47. Tunnistades ka riikide juhitud protsesside ja platvormide tähtsat rolli rändeteemalise dialoogi üleilmises ja piirkondlikus edendamises, kutsume ülemaailmset rände- ja arengufoorumit, piirkondlikke konsulteerimisfoorumeid ning teisi üleilmseid, piirkondlikke ja allpiirkondlikke foorumeid üles jagama globaalse ränderaamistiku rakendamise kogemusi, häid poliitika kujundamise ja koostöö tavaid, edendama uuenduslikku tegutsemist ja soodustama mitme sidusrühma partnerlust konkreetsete poliitiliste probleemide lahendamiseks.

JÄRELEVALVE JA LÄBIVAATAMINE

48. Jälgime globaalse ränderaamistiku rakendamise edenemist kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja üleilmisel tasandil ÜROs riiklikult ja kõigi asjaomaste sidusrühmade osalusel. Järelevalveks ja läbivaatamiseks lepime kokku valitsustevahelistes meetmetes, mis aitavad meil meie eesmärgi ja pühendumusi saavutada.
49. Mõistes, et rahvusvaheline ränne vajab üleilmset foorumit, milles liikmesriigid saavad rakendamist jälgida ja suunata ÜRO tegevust, otsustame, et:
- a) kõrgetasemeline dialoog rahvusvahelise rände ja arengu teemadel, mis on praegu kavandatud toimuma peassamblee igal neljandal istungjärgul, korraldatakse ja nimetatakse ümber rahvusvaheliseks rändepoliitika läbivaatamise foorumiks;
 - b) rahvusvahelisest rändepoliitika läbivaatamise foorumist saab peamine üleilmne liikmesriikide valitsuste vaheline platvorm, kus saab koos kõigi asjaomaste sidusrühmadega arutada ja jagada globaalse ränderaamistiku rakendamise edenemist (sh seoses kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030);
 - c) rahvusvaheline rändepoliitika läbivaatamise foorum toimub alates 2022. aastast iga nelja aasta tagant;
 - d) rahvusvahelisel rändepoliitika läbivaatamise foorumil arutatakse globaalse ränderaamistiku kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja üleilmisel tasandil rakendamist ning seal saab suhelda teiste asjaomaste sidusrühmadega, et võtta õppust teiste headest tulemustest ja leida täiendavaid koostöövõimalusi;
 - e) iga rahvusvaheline rändepoliitika läbivaatamise foorum lõpeb valitsustevahelise kokkulepitud eduaruandega, millega võib arvestada kestliku arengu kõrgetasemeline poliitiline foorum.
50. Kuna suurem osa rahvusvahelisest rändest on piirkondlik, kutsume asjaomaseid allpiirkondlikke, piirkondadevahelisi foorumeid, platvorme ja organisatsioone (sh ÜRO piirkondlikke majanduskomisjone või piirkondlikke konsulteerimisplatvorme) üles tutvuma alates 2020. aastast globaalse ränderaamistiku rakendamisega asjaomastes piirkondades ja arutama seda kõiki asjaomaseid sidusrühmi kaasates iga nelja aasta tagant üleilmisel tasandil, et informeerida rahvusvahelist rändepoliitika läbivaatamise foorumit.
51. Kutsume ülemaailmset rände- ja arengufoorumit üles leidma ruumi iga-aastasele teabevahetusele globaalse ränderaamistiku rakendamise teemal ning edastama info tulemuste, headete tavade ja uuenduslike tegutsemisviiside kohta rahvusvahelisele rändepoliitika läbivaatamise foorumile.
52. Tunnistades riikide juhitud rändealgatuste tähtsat panust kutsume eri foorumeid (nt IOMi rahvusvahelist rändedialoogi ja piirkondlikke konsulteerimisfoorumeid) ja teisi üles andam oma panus rahvusvahelisse rändepoliitika läbivaatamise foorumisse, esitades asjaomaseid andmeid, tõendeid, parimaid tavaid, uuenduslike tegutsemisviise ja soovitusi, mis on seotud ülemaailmse turvalise, korra- ja seadusliku rände kokkuleppega.
53. Julgustame kõiki liikmesriike töötama võimalikult kiiresti välja ambitsioonikaid riiklikke meetmeid globaalse ränderaamistiku rakendamiseks ning vaatama edusammud riiklikul tasandil regulaarselt ja kaasavalt läbi (nt riikliku rakenduskava vabatahtliku väljatöötamise ja kasutamisega). Sellisel läbivaatamisel tuleks kasutada kõigi asjaomaste sidusrühmade, parlamentide ja kohalike asutuste panust

ning selle tulemusena peaks saama rahvusvaheline rändepoliitika läbivaatamise foorum ja teised asjaomased foorumid kasulikke infot.

54. Palume peassamblee eesistujal algata 2019. aastal avatud, läbipaistev ja kaasav valitsustevaheline konsulteerimine, et panna paika rahvusvahelise rändepoliitika läbivaatamise foorumi toimumine ja korralduslik pool ning sõnastada, kuidas kasutatakse foorumil piirkondliku läbivaatamise tulemusi, et parandada üldist globaalses ränderaamistikus sätestatud järelevalve ja läbivaatamise tulemuslikkust ja põhimõtteühtlust.